

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. július-augusztus
XXIV. évf. 7-8. szám

Szabadságon vagyok! És akkor...?(!)

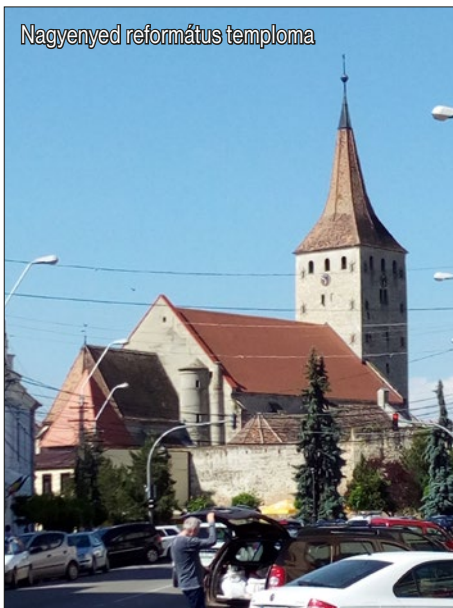
„Mire Ő így szólt: Jöjj! Péter erre kiszállt a hajóból, elindult a vizen, és Jézus felé ment.”(Mt 14, 29.)

Itt a nyár, meleg van, mindenki alig várja a nyaralást, hogy kicsit kizökkenjen a mindennapi élet monoton forgatagából. Így van ez a többi évszakban is, s akár hétvége is, amikor nincs hivatalos kötelességünk. Aludhatunk, ameddig jól esik, mehetünk vásárolni, kikapcsolódni, ünnepelni, lazítani. Természetesen a szabadság alatt is vannak „kötelességeink”, melyeket meg kell tennünk, s amelyeket meg kellene tennünk. Ez utóbbi inkább ajánlott, ámbár parancsolatoknak megfelelően. Miről is beszélek? Arról, hogy az emberek, amikor kiszabadulhatnak feladataik közül, kikapcsolódásnak nagyrészt egy wellness programot, sétát, piac- és bevásárlóközpont-látogatást, kerti tevékenységeket, hobbi- és egyéb foglalkozásokat tartanak. Amint jön a szabadsnap, végre nem kell ügyelnünk semmire, légy üdvözölve „nyugalom”. Azonban az emberek általában ilyenkor a testi felfrissülésre gondolnak, s a lelkiek sajnos olyan sokszor háttérbe szorulnak – pedig valójában akkor lenne igazán teljes a nyugalom... Gondolok itt arra, hogy pl. hétféle van, szegény gyerek ekkor aludhat tovább, miért keltsem fel hittanra, templomba, hadd aludjon. Vasárnap van, mehetünk fürödni és vásárolni, ez a legjobb időpont (ilyenkor nem szegény a gyerek). Hadd harangozzanak, még ezt a sort meg kell kapálnom, még nem ért véget a sorozatom, amúgy is, ki fog főzni?! Nem szalad el a templom, majd megyek legközelebb. Egyébként is, miért menjek oda, tudok én a magam módján is hinni, ezen kívül, oda olyanok is járnak, akik sokkal rosszabbak nálam, akkor, mit segít az rajtam?! Ha a Jó Isten szeret, szeretni fog így is, hiszen a lényeg, hogy jó ember legyek, nemdebar?! Szabad akaratot adott, hinni templom és közösség nélkül is lehet.

Hallottam már ezeket a mondatokat, gondolom, nem vagyok ezzel egyedül. Van egy nagyon jó film, „Bakancslista” a címe, mely arról szól, hogy a főszereplő gyógyíthatatlan betegségben szenved, bekerül a kórházba. Egy szobába kerül ugyanannak a kórháznak az igazgatójával, a másik főszereplővel, aki bár soha nem gondolta volna, szintén nagyon beteg lett és a saját, megregulázott kórháza ápolására szorul. Idővel összebarátkoznak, s kitalálják, hogy közösen megva-

lósítják a bakancslistájukat, azaz olyan dolgokat tesznek meg még életükben, melyekre mindig is vágytak. Érdekes az egész történet, s van benne egy beszélgetés, melyet a repülőn folytatnak:

- *Leírhatatlanul gyönyörű.*
- *Szeretek a sarkkör fölött repülni, a szenny fölé emelkedni.*
- *A csillagok... Az Úr tényleg jól kitalálta őket.*
- *Szóval szerinted mindez valami értelmes lény műve?*
- *Szerinted nem?*
- *Mármint hogy hiszem-e, hogy ha felnézek az égre és megíérek ezt vagy azt, akkor az Öreg, majd jól meggyógyít? ...Nem.*
- *És az emberek 95%-a téved?*

Nagyenyed református temploma

- *Ha egyet megtanultam, akkor az az, hogy az emberek 95%-a mindig téved.*
- *Ezt hívják hitnek.*
- *Őszintén irigylem azt, akinek van hite, de nekem mégsem megy a fejembe.*
- *Talán mert útban van a fejed.*
- *Carter, már mind túlvagyunk vagy száz ilyen beszélgetésen, és mindig mindegyik ugyanabba a falba ütközött. Létezik a mesebeli jótündér vagy sem, és ezen a falon még soha senki nem jutott át.*
- *Akkor, Te miben hiszel?*
- *Nálam egy elmélet sem játszik.*
- *Nincs ósrobbanás, ez egy véletlen világ?*
- *Élünk, meghalunk. A busz kereke meg csak forog és forog.*
- *Mi van ha Te tévedsz?*
- *Az lenne a legjobb. Ha tévedek, csak nyerhetek.*
- *Nem hiszem, hogy ez így működik.*
- *Csak nem azt állítod, hogy tudsz valamit, amit én nem?*
- *Hm. Csak nekem van hitem.*
- *Hallelujah testvér, és add a mustárt...*

Az embernek sokszor tényleg útban van a feje ahhoz, hogy hinni tudjon, ugyanis mindent meg akar magyarázni. S azt sajnos nem hittel-lélekkel, hanem elméletekkel, történetekkel, tapasztalatokkal, pletykákkal, s nem veszi észre, hogy oly eredménytelen, amit tesz. Az embernek mindig az kell, ami nincs, az a fontos, ami talán másodlagos, s az

a vágya, ami „nem lehetséges”. Azonban minden lehetséges annak, aki hisz – mondhatjuk, jaj, mindenki ezzel jön. Igen, mert ez erőt és reményt ad. Ezzel a „hisz”-szel talán az ember értékrendje is megváltozik, és valószínűleg olyan lesz a végkimenetele a dolgoknak, mely áldott, hasznos és szeretetben, békességben gazdag.

Senki sem mondta, hogy nem szabad az embernek kapcsolódnia, hogy nem kell művelnie a kertet, tv-t néznie, sétálnia, hanem, hogy legyen meg mindennek a maga rendje és ideje. Miért ne lehetne vasárnap Istentisztelet előtt megfőzni, utána menni fürödni, sétálni és vásárolni? Miért ne lehetne a hétköznapokban munka után megpihenni a tv előtt, s majd istentisztelet után locsolni a kertben? Miért ne lehetne a szabadság ideje alatt felkeresni a helyi templomot és meghallgatni egy igehirdetést? Ha esetleg idegen országban vagyunk, akkor pedig mindig vihetjük magunkkal a Bibliánkat, imakönyvet, s napozás előtt, közben, után elolvasni egy-egy Igerészt, lefekvés előtt imádkozni, hálát adni, hogy van lehetőségünk megköszönni, amink van. „Ez olyan kínos” – mondhatják sokan, a fürdőruha mellé tegyem be a Bibliát

Simon András grafikája

is? Ugyan már?! Mindennek meg van a maga helye... Te esetleg nem voltál eddigi életed során olyan kínos helyzetben, amikor jól jött a Te Atyád segítsége? Amit talán legszívesebben soha senkinek nem mondanál el, de az Urat kérted, hogy segítsen? Mi lett volna, ha azt mondja, hááát, ez elég kínos, bocsí, inkább kihagyom? Mi lett volna, ha mint a „Mindenható” c. filmben a jó Isten ekkor pakol, és elmegy szabadságra (mint a film szerint a „sötét” középkorban)? Itt jön majd az a mondat, hogy ha az Isten jó és szeret, akkor nem tesz ilyet, nem büntet, mert ugyan miért van nekem szükségem olyan Istenre, aki nem segít, amikor kell? Ha meg akar büntetni, tessék, büntessen csak meg, úgyis lesz valahogy. –és puffogva, arroganciával hevülve, sőt eltelve magunk bölcsességétől sarkon fordulunk. Valahogy így hangzik egy gyarló emberi megnyilvánulás. Viszont pont ilyenkor kellene ott teremnünk és tudatosítanunk / segíteni másoknak is a tudatosításban, hogy pontosan ezek azok a mondatok, melyek elárulják, mekkora nagy szükségünk is van Mindenható Atyánkra.

Két bibliai történetet szeretnék megemlíteni: Jézus lecsendesíti a tengert (Mt 8, 23-27), Jézus a tengeren jár (Mt 14, 22-33). Mindkét esetben vihar van, a tanítványok egy hajóban eveznek. Egyik esetben Jézus is velük van, alszik a

hajón, a másik esetben „kísértéként” feléjük megy a tengeren. Mindkét esetben félnek a vihartól, s mi több attól is, hogy Jézus majd miként lép fel ez ügyben. Jézus Ura a tengernek, a szélnek, a viharnak, s csodatételeivel igyekszik kicsinyhítt tanítványait arra tanítani, hogy hinni kell, s akkor minden lehetséges. Hinni kell a tengeren és szárazföldön, hétköznapokban, akkoriban a „sabbath” napján és az ünnepnapokon. Amit megtehetsz az Úr nevében, ahhoz nem tartozik időleges meghatározás, maximum, hogy tedd a jót, amint tudod. Menj el az Isten házába, amikor lehetőség van, használd ki az imanapokat, a közös kirándulásokat, a jótékony esteket, táborokat, koncerteket, csapat- és léleképítő együttléteket, mert ez által frissül és újul meg a lelked, hogy bátor hittel és erős akarattal tudj szembenézni a mindennapokkal. Töltsd el szabadságodat úgy, hogy a lelkedre is szánsz időt. Ha épp napozol, nézz fel az égre, s adj hálát, milyen jó, hogy épp ott lehetsz, ahol vagy. Kérd az Urat, hogy legyen még alkalmad sok kellemes és áldott pillanat megélésére.

Az említett „Bakancslista” filmben van még egy momentum, amit meg szeretnék osztani Veletek: amikor épp egy csodálatos helyen vannak, az a főszereplő, „akinek van hite”, elmesél egy történetet a másiknak arról, hogy egy monda szerint, mielőtt az emberek haláluk után bebocsátást nyernének a Mennysországba, két kérdést tesznek fel nekik. Az egyik: Leltél-e boldogságot az életben? „Ez könnyű”. A másik az, hogy vittél-e boldogságot mások életébe? Itt elég kínos helyzetben érzi magát a „másik”, szintén egy érdekes folyamat indul el, s a film végén a „másik” főszereplő szíve kitarul...

Nincs olyan dolog az életben, mely oly kínos lenne, hogy ne oszthatnánk meg szerető Istenünkkel. Nincs olyan bonyolult, kellemetlen, javíthatatlan és helyrehozhatatlan helyzet, melyre Atyánk ne tudna megoldást nyújtani. Ő nem megy el bennünket hátrahagyva kirándulni, sem (vizi)sielni, hanem mindig ott van, amikor szükségünk van rá. Márpedig ebben a mindenféle világi megpróbáltatásokban nagyobb szükségünk van rá, mint azt bevallani merénk, próbálnánk, akarnánk magunknak.

Kérlek Téged, ne hagyd hátra Uradat, ne hagyd ki Őt a mindennapjaidból, szabadságodból, hiszen Ő az, Aki igazi szabadságot, szabadulást adhat Számodra. Hív: „Jőjj!”

Csoma Annamária

Szerkesszük együtt! szeretetnaptar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelképásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szeretetnaptar@gmail.com; vagy postai címére Ref. Lelkészi

Hivatal 076 74 Drahňov 216 küldhetik. Az említett email címre kérjük kizárólag a Szeretetnaptárral kapcsolatos anyagot küldjék! Amennyiben nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel. Előre is köszönjük segítségüket.

Csoma László

NŐK A BIBLIÁBAN - Ruth

– az asszony, aki Isten népét választotta

Ruth története több a hűség és a „szerelem minden akadályt legyőz” történeténél. Valószínűleg Eszdrás és Nehémiás korában íródott, amikor a megszigorított vallási szabályozásokra való válaszként foglalták könyvbe azokat az eseményeket, amelyek Dávid király nagyapja születéséhez vezetnek. A moábita Ruth könyve ezért olyan témákat feszeget, mint az isteni gondviselés, tudatosan választott zsidó hit, választott nép útja, s nem utolsósorban, a vegyesházasság kérdése.

A moábitákat a zsidók megvetették, mivel származásukat Lót lányainak apjukkal való vérfertőző viszonyából született utódoknak (Ammón és Moáb) tulajdonították, és ezt az ellenszenvet nem enyhítette a moábita vallás termékenység-istenébe vetett hite sem („Az Ammoniták és Moábiták se menjenek be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjenek be az Úrnak községébe, soha örökké” (5Mózes 23:3). Egy másik leírás arról számol be, hogy Moáb királya megtagadta a segítséget a pusztai vándorlásban elfáradt néptől (Bírák 11:17-18). A legismertebb eset pedig Bálák moábita királyhoz kötődik, aki megbízza Bálámot, hogy átkozza meg Izráelt (4Mózes 22-24fejezet) Ruth könyvét azért is írták, mert Eszdrás és Nehémiás szigorú parancsot adott ki a babiloni fogságból való hazatérés után a vegyesházasságokkal kapcsolatban, hogy az otthonmaradottak bocsássák el az idegen feleségeiket. E vélemény szerint, Ruth könyve ekkor született meg, hogy emlékeztesse a népet arra, hogy Dávid király ősanyja is eredetileg moábita volt.

Ruth története szorosan összefonódik anyósa, Naómi sorsával, aki férjével, Elimelekkel, valamint két fiával Mahlonnal és Kiljonnal a júdeai Betlehemből költözik Moáb földjére. A Bírák könyve is megemlíti azt az éhínséget (Bír 6:1-6), amelynek következtében az Úr vezeti őket egy távolabbi vidékre, a Holt tengertől keletre fekvő síkságra. Moáb földjén a két fiú moábita lányokkal házasságot köt, de mint már a nevük is jelzi (Mahlon- „betegeskedés”, Kiljon – „sorvadás”), nemsokára meghalnak, nem sokkal apjuk halála után. Naomi ekkor értesül arról, hogy hazájában elmúlt az éhínség („Az Úr rátekintett népére, és kenyert adott neki), és elhatározza, hogy hazatér. Két menyje is vele tart, ám amikor Naómi erősködik, hogy hagyják magára, sőt, a nevét is Mára akarla változtatni (Mára – „keserű”), egyik menyje, Orpá, engedelmeskedik, és hazatér, s ezzel el is tűnik a történetből. Orpá nem hisz abban a bizonytalan lelki ígértben, amely szerint biztonság, szebb jövő várna rá Betlehemben, inkább megmarad a már ismert

szegénységben, a jelen valóságában.

Ruth azonban Naómi-val marad, és elhangzik az a fogadalomtétel, amellyel csatlakozik Izrael népének hitéhez: „Mert ahova te megy, oda megyek, és ahol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem. Ahol te meghalsz, ott halok meg, ott temessenek el engem is. Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tőled.” (Ruth 1:16-17). Saját elhatározásából tett fogadalmának alapja elhalt férje családjában megtapasztalt szeretet és hit, mely szerint nem kell bálványokat imádnia ahhoz, hogy az élete rendben legyen. Megbecsült helye volt Elimelek családjában, és anyósa viselkedése arról tanúskodik, hogy Ruthot a család szeretettel fogadta be, és sajátjaként tartotta számon. Naomi pedig többé nem küldi Ruthot el magától, hanem vállalja az ezzel járó kötele-

zettséget, miszerint a legközelebbi rokonnak kell gondoskodnia az özvegyről, és megújult erővel, céltudatosan indulnak tovább Betlehembe, ahol éppen árpa aratás folyik.

Ruth és Naómi élnek a szegények és idegenek jogával, miszerint az aratás után hátramaradt kalászsokot összeszedhették. Ruth az első napon odatéved Boáz földjére, aki Elimelek (Ruth apósa) rokona volt. Boáz a szolgájától megtudakolja, ki az a lány, aki az aratók után szedeget, magához hívhatja Ruthot, és megkínálja a kenyereből, miközben beszédbe elegyednek. Ezután Boáz megparancsolja szolgálóinak, hogy szándékosan hagyjanak hátra a szérűn az árpából, hogy Ruthnak több jusson.

Amikor Ruth hazatér a mezőről, és elmondja, hogy Boáz földjén szedte a kalászsokot, az anyósa ezt tanácsolja neki: „...ne találjanak téged más mezőn” (Ruth 2:22), mert Naomi ismeri a törvényt, mely szerint a legközelebbi rokon segítségével megoldódik az életük. Ugyanakkor, Ruthot nem tekinti eszköznek, hogy elérje a célját. Aggódik érte, ezért

megkérdi: „Édes leányom! ne keressék-é néked nyugalmat, hogy jól legyen dolgod?” (Ruth 3:1), amivel arra emlékezteti őt, hogy Ruth a nyugalmat a családi fészekben találhatja meg. Amikor Ruth egyetértéséről biztosítja, akkor azt tanácsolja neki Naomi, hogy fürödjön meg, illatosítsa be magát, és keresse fel Boáz éjszaka, aki az aratás után kinn maradt a szérűn, hogy szellőztesse a gabonát. Ruth mennyasszonyi gondossággal készíti elő magát, majd megvárja, amíg Boáz elalszik, és felhajtva a takaróját, a lábához fekszik. Amikor a férfi felriad, és megkérdezi, mit keres ott az asszony, Ruth arra kéri, hogy „terjessze ki takaróját” az asszonyra, ami egyfajta házasságra való felkérésnek számított. Ezután emlékezteti Boáz arra, hogy ő Elimelek legközelebbi rokona, ami tulajdonképpen kötelezi arra, hogy gondoskodjon Ruthról.

Minthogy a babiloni fogság utáni időkben a sógorházasság feledésbe merült, miszerint az özvegyről az elhalt férj legközelebbi családtagjának kellett gondoskodnia, azaz, feleségül vennie, hogy a nemzetség fennmaradjon, ezért Ruth könyve mintegy emlékeztetőül is szolgál a fogságból hazatértek számára. Igaz, Boáz cselekedete inkább a pártfogó - kiváltó házasság kategóriájába tartozik.

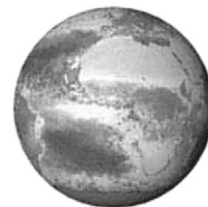
Boáz együtt tölti az éjszakát Ruthal, majd reggel felkerekedik, hogy nyélbe üssék a házasságot. Ám kiderül, van egy közelebbi rokon, akinek előjoga van Elimelek földjeihez. A város szélén találkoznak, de a tárgyalás során világossá válik, a rokon csak a földre tartana igényt, s amikor megtudja, hogy ehhez Ruthal össze kellene házasodnia, kihátrál az egyezkedésből.

Ekkor Boáz kijelenti, hogy elveszi Ruthot, hogy ki ne haljon férjének (Mahlon) neve, ám az Ószövetség az új házasságban fogant és született gyermeket Boáz fiának tartja, s még kegyeletből sem említi meg Mahlon nevét a későbbiekben. A szerelemből kötött házasság öröme Naomit is eléri, akit ezekkel a szavakkal áldanak, amikor ölébe veszi az újszülöttet: „Áldott az Úr, aki ma nem engedte meg, hogy rokon nélkül maradj; emlegessék az ő nevével Izráelben! És legyen ő a te lelkednek megvidámítója, és vénségednek istápolója, mert menyed szülte őt, az, aki téged szeret, és aki többet ér néked hét fiúnál.” (Ruth 4:15-16)

Ruth története így tagolódik be Isten üdvtervébe, hiszen amint azt már fentebb is említettem, a fia, Obed Dávid nagyapja, s Dávid házából származik a Messiás, s így Isten két elárvult nő sorsának formálása közben bizonyosságát adja annak, mivé lehet az ember, akinek Isten veszi kezébe az életét.

Györky Szilvia

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

Reformáció 500: Ázsia fokozódó érdeklődése Kálvin iránt (I.)

A Third Church új korszakának születése a 21.Században?

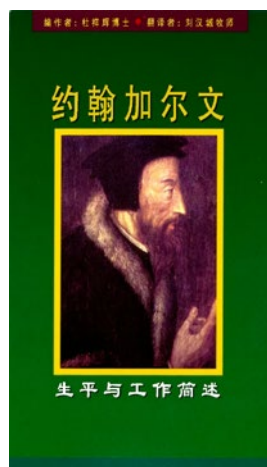
Bizonyára sokan hallottak már arról, hogy Dél-Koreában milyen protestáns csoda bontakozott ki a 20. század során. Az 1900-as évek elején még csak pár presbiteriánus/református koreai élt a távol-keleti félszigeten, mára közel 20 millió a számuk. A világ legnagyobb református gyülekezetei ott vannak, némelyikhez 800 ezer hívő, sok száz lelkész, több egyetem, sok száz iskola, tv-állomás, nyomda tartozik. Vannak kutatók, akik úgy vélik, a „jóléti evangéliummal” függ össze ez a csoda, mások meg a nemzeti identitás erősítésében látják a protestáns prosperitás ottani erejét. Kínában is erőteljesen terjed a protestantizmus is. Lefordították Kálvin Institutóját, a Keresztény Vallás Rendszerét kínaira, s az értelmiségi körökben valóságos szellemi forradalom tört ki olvasása nyomán (itt jobbra Kálvin neve olvasható kínai átíratban). Vannak vallásszociológusok, tendencielemzők, akik úgy fogalmazzák: eljutottunk a THIRD CHURCH korszakába. A fogalom arra utal, hogy a kereszténység statisztikai súlypontja egye inkább átkerül Földünk déli féltékére.

A First Church korszaka a földközi tenger-melléki és a közel-keleti páli missziókkal kezdődött, s a kereszténység európai elterjedésével zárult. A Second Church korszaka valójában a gyarmatosítással kezdődött, a reformációban vált erőteljessé, s a kereszténység egye távolabbi helyekre történt - olykor erőszakos - „exportjával” fejeződött be. A nagy pünkösdi és karizmatikus ébredés, az 1960-as évek óta elképesztő számszerű ugrás jól rögzíthető Afrikában, Latin-Amerikában és Ázsiában. Ezzel párhuzamosan a nagy európai decentralizálódásnak a jele a nyugat-európai, de nem az USA-beli kereszténység gyengülése. Az új vallás-export nem csak a lelki befolyás növekedésével jár együtt, hanem egyre növekszik az egyik legracionálisabb protestáns irány, a genfi kálvinizmus hatása is a Third Church területein. Sorozatunkban ennek a komplex befolyásnak járunk utána. (Forrás: globethics.net; global ethics applied; religion.indermonderne; saját kutatások). Írja: Dr. Békefy Lajos (Budapest, gratisnews.hu, 2017.06.24.)

Egyetemes és innovatív vagy „globális” Kálvin?

Vannak kutatók, akik egyenesen „globális Kálvinról” értekeznek a Ref500 kapcsán, s ezt a véleményüket azzal támasztják alá, hogy Kálvin hitének, biblikusságának, etikai szemléletének a befolyása az egyházra, a gazdaságra, a politikára és a társadalmi életre még a mai napig sincs teljesen feltárva. Kálvin hitéből annak innovatív erejét emelik ki, ami a bibliaolvasásban és a mély, összehasonlító bibliaelemzésben (sola Scriptura, valamint a Szentírás önmagát magyarázza elv!) gyökeres. Kálvin eredeti célja az volt, hogy mindenütt felmutassa Isten szuverenitásának, kegyelmének és folyamatos gondviselésének a valóságát – ez a kálvini egyetemesség, ami valójában Istennek és a Jézus Krisztusban adott váltásnak az egyetemessége. Erről az egyetemességről írta könyvét két szerző, Chr. Stückelbeger/R. Bernardt, melynek szándékosan adták ezt a kissé provokatív címet: „A globális Kálvin. Hogyan befolyásolja a hit a társadalmakat?”.

Tudjuk, hogy Kálvin és a kapitalizmus szellemének összefüggéseit a két nagy heidelbergi protestáns tudós, Ernst Troeltsch és Max Weber a múlt század elején alaposan feldolgozta. Észak-Amerikában a kálvinizmus befolyásának volt köszönhető az Egyesült Államok megszületése, s még ma is az USA az egyik legerősebb protestáns ország, a lakosságának közel 60%-a protestáns. Kínában, Dél-Koreában Kálvinnak reneszánsza van. Dél-Afrikában felhasználták Kálvin nevét korábban az apartheid, a faji megkülönböztetés bevezetésére,

majd az apartheid elleni küzdelemre. Azt lehet összegezve mondani, hogy mindezek a területeken **a kálvinisták, reformátusok, presbiteriánusok egyszerre individualista pietisták, kegyesek, de legalább ugyanennyire a közösség jobbléte mellett elkötelezett közéleti szereplők is.** Tehát Kálvin egyetemessége, innovatív karaktere, gondolkodása igen, de a globális Kálvin nem, mert napjaink globalizációs negatív trendjei nagyon leterhelik ezt a fogalmat.

Kálvin újra felfedezése Távol-Keleten, ateisták és állami vezetők érdeklődése

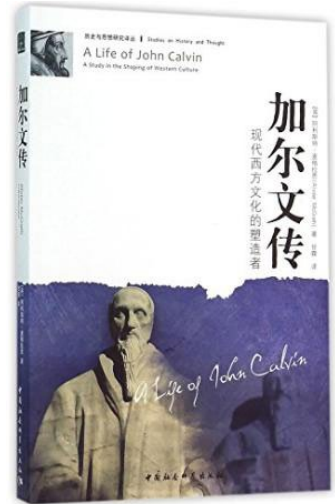
A zürichi református professzor, Chr. Stückelberger írja le többször tapasztalatait, amiket rendre összegyűjtött kínai és indonéziai vendég-előadásai során. Tőle tudom, hogy pár éve Svájcban járt egy hivatalos kínai kormánydelegáció, melynek tagjai úgymond marxisták voltak. Céljuk az volt, hogy ott tanulmányozzák „élőben” a vallás szerepét, hatását, működését a társadalom különböző szintjein. Amit ott a Kálvinra alapozott keresztyén gazdaságtudományról hallottak, teljesen új volt számukra. A **gazdasági felelősségetika**, amit Kálvin azzal is gyakorolt, hogy elsősorban a gyengék és a szegények jogait védelmezte (gyakran leírta: a szegénység botrány, a luxus bűn), nívum volt a kínai „elvtársaknak”.

Ami abszolút nem ugyanaz: John Calvin vagy Calvin Klein

Roppant érdekes és tanulságos a **google**-re rámenni, s ott Kálvin nevét Kínával, Indonéziával és más országokkal kapcsolatban megtekinteni a hivatkozások számát illetően. A 3 éve készült felmérés szerint Kálvinra a legtöbben Dél-Afrikában klikkeltek rá (667 000), utána Kínában (616 000), majd Dél-Koreában (536 000) és Indiában (391 000). Max Weberre, aki Kálvin hatását vizsgálta és mutatta ki a kapitalista szellem kialakulásában, 790 000-en kerestek rá Kínában. Ebben a tekintetben talán nem haszontalan megemlíteni, hogy milyen fogalomzavar állapítható meg. A holland Calvin Klein világhírű globális textilvállala

és ruhaipari konszernje révén közismert, és sokan összeasszociálják a két nevet és személyt, pedig micsoda különbség! Az ő nevére szintén Kínában kerestek rá vagy tévedtek oda Kálvin-keresésük közben, 588 000 internetező.

Utána Dél-Afrika következik 448 000 kereséssel. Az is szembetűnő, hogy a hitújító Kálvinnal szemben, akivel kapcsolatban egyik legvitatottabb tanítását emelték bele a kimutatásba, azaz a predestináció tanára irányuló google-keresések száma Dél-Afrikában volt ugyan a legtöbb (8240), majd Indiában (8010) és Kínában (7520), de ezeket csaknem **ezerszeresen haladta meg a gazdasági reformer Kálvinnal** kapcsolatos keresések száma. Nem véletlen tehát, hogy Kínában és Szingapúrban egymást követik az olyan tanulmányok, kutatások, melyek ezzel a témával foglalkoznak sajátos ázsiai olvasatban: kínai vallásosság – **a protestantizmus és a konfucianizmus szerepe a mai Kínában.**

Miért ez a nagyfokú érdeklődés Kálvin és a kálvinizmus iránt Ázsiában?

Ennek három alapvető oka van: 1. a távol-keleti országok jelentős részének politikai és gazdasági orientációja Nyugat felé; 2. a protestáns racionalitás értékeinek befolyása és konzonanciája bizonyos távol-keleti vallási-rationális értékrendszerekkel; 3. kulturális, hitbeli, erkölcsi faktorok szerepe a gazdasági növekedésben. Ezekkel a következőkben foglalkozunk.

BIBLIA OLVASÓ

v e z é n k f o n a l

1. K. Jóel 1,13–20
2. Sz. Jóel 2, 1–11
3. Cs. Jóel 2,12–27
4. P. Jóel 3
5. Sz. Jóel 4, 1–17

6. V. Jóel 4,18–21
7. H. Jónás 1
8. K. Jón 2
9. Sz. Jón 3
10. Cs. Jón 4
11. P. Zofóniás 1
12. Sz. Zof 2

13. V. Zof 3
14. H. Haggeus 1
15. K. Hag 2
16. Sz. Példabeszédek 1,1–9
17. Cs. Péld 1,10–19
18. P. Péld 1,20–33
19. Sz. Péld 2, 1–15

20. V. Péld 2,16–22
21. H. Péld 3, 1–18
22. K. Péld 3,19–35
23. Sz. Péld 4
24. Cs. Péld 5, 1–14
25. P. Péld 5,15–23
26. Sz. Péld 6, 1–11

27. V. Péld 6,12–19
28. H. Péld 6,20–35
29. K. Péld 7
30. Sz. Péld 8, 1–11
31. Cs. Péld 8,12–21

AUGUSZTUS

1Kor 9,24–27
1Kor 10, 1–13
1Kor 10,14–11,1
1Kor 11, 2–16
1Kor 11,17–34

1Kor 12, 1–11
1Kor 12,12–31
1Kor 13
1Kor 14, 1–25
1Kor 14,26–40
1Kor 15, 1–11
1Kor 15,12–34

1Kor 15,35–58
1Kor 16, 1–12
1Kor 16,13–24
János 1,1–18
Jn 1,19–34
Jn 1,35–51
Jn 2, 1–12

Jn 2,13–25
Jn 3, 1–21
Jn 3,22–36
Jn 4, 1–26
Jn 4,27–38
Jn 4,39–42
Jn 4,43–54

Jn 5, 1–15
Jn 5,16–30
Jn 5,31–47
Jn 6, 1–15
Jn 6,16–21

1. P. Péld 8,22–36
2. Sz. Péld 9

3. V. Péld 10, 1–16
4. H. Péld 10,17–32
5. K. Péld 11, 1–15
6. Sz. Péld 11,16–31
7. Cs. Péld 12, 1–17
8. P. Péld 12,18–28
9. Sz. Péld 13, 1–14

10. V. Péld 13,15–25
11. H. Péld 14, 1–18
12. K. Péld 14,19–35
13. Sz. Péld 15, 1–15
14. Cs. Péld 15,16–33
15. P. Péld 16, 1–15
16. Sz. Péld 16,16–33

17. V. Péld 17, 1–17
18. H. Péld 17,18–28
19. K. Péld 18, 1–16
20. Sz. Péld 18,17–24
21. Cs. Péld 19, 1–9
22. P. Péld 19,10–29
23. Sz. Péld 20, 1–16

24. V. Péld 20,17–30
25. H. Péld 21, 1–16
26. K. Péld 21,17–31
27. Sz. Péld 22, 1–16
28. Cs. Péld 22,17–29
29. P. Péld 23, 1–28
30. Sz. Péld 23,29–35

SZEPTEMBER

Jn 6,22–34
Jn 6,35–40

Jn 6,41–51
Jn 6,52–59
Jn 6,60–71
Jn 7, 1–13
Jn 7,14–24
Jn 7,25–30
Jn 7,31–39

Jn 7,40–53
Jn 8, 1–11
Jn 8,12–20
Jn 8,21–29
Jn 8,30–36
Jn 8,37–47
Jn 8,48–59

Jn 9, 1–12
Jn 9,13–23
Jn 9,24–34
Jn 9,35–41
Jn 10, 1–10
Jn 10,11–21
Jn 10,22–30

Jn 10,31–42
Jn 11, 1–16
Jn 11,17–32
Jn 11,33–44
Jn 11,45–57
Jn 12, 1–8
Jn 12, 9–11

GYÜLEKEZETEINK életéből

Testvér-gyülekezeti találkozók és gyülekezeti nap Ipolyságon

2017 június 11-én került sor a Testvér-gyülekezeti találkozónkra a magyarországi perőcsényi és vámosmikolai gyülekezettel. Az alkalmat ismét összekötöttük a gyülekezeti nappal ám ez évben az Emberi Erőforrások Minisztériumának köszönhetően már a körbekerített parókiaudvarban kialakított közösségi téren. Már kora reggel elkezdtük a munkálatokat, hogy aztán önfeledten tudjunk örülni a találkozásnak.

Először istentiszteleti alkalmon hallgattuk közösen az ígét amin Czuni-Kenyeres József, perőcsényi lelkész tolmácsolta nekünk Isten üzenetét a Márk evangéliuma 5, 36 alapján. Az istentisztelet alatt a gyermekek részére rendhagyó vasárnapi iskola volt tartva Végh Emese vezetésével.

Czuni-Kenyeres József igehirdetésében elmondta, hogy Jézus egy olyan helyzetben mondja ezt a biztatást: „Ne félj, csak higgy!” amikor jogos lehetett a félelem, az elkeseredés, a szomorúság, hisz Jairusnak a lánya haldoklott. Ekkor kiderült, hogy mindaz amire Jairus büszke volt, és amiben bízott, hogy ő egy köztisztelőbe álló ember, hogy mennyi pénze van, az nem ér semmit. Sok ember van ebben a világban, aki nem tapasztalta meg azt a zsigeri félelmet, ami abból fakad, amikor rájössz arra, hogy mindaz, amid van, az nem ér semmit, az most jelentéktelenné válik. Az nem tud segíteni. És ekkor, a legnagyobb bajban mondja Jézus Jairusnak:

Ne félj, csak higgy!

Nem általánosságban, hanem nagyon konkrétan szól személyesen Jairushoz, aki ott van Jézus mellett, s aki rábízta a problémáját. Mikor Jézushoz ment akkor levetett magáról minden álcát, kulturális igényt, a környezetének az igényét, és azt mondta, hogy nekem a bajom nagyobb annál, hogy Krisztus tagadó legyek, vagy hogy nagyképküzdjek, képmutatóskodjak. És oda tudott képletesen térdelni Krisztus elé, és meg tudta magát alázni, hogy Jézustól kér segítséget. Azzal a bizalommal ment Jézushoz, hogy Ő tud segíteni. Elhitte, hogy Jézus mindennél nagyobb. Nekünk nagyon ritkán jut az eszünkbe, hogy Jézus mindennél nagyobb. Ha ezt tudnánk, akkor nem félnénk semmitől. De olyan sokszor úgy érezzük, hogy nagyobb az az ember aki engem bánt, nagyobb az a probléma amivel én szembenézek, nagyobb az a baj ami engem ért, mint Jézus. Ha tudnánk, hogy Jézus nagyobb akkor nem lenne problémánk. Meg tudod-e azt tapasztalni, amit Jairus megtapasztalhatott, hogy Krisztus megoldotta az ő problémáját? Isteni módon oldotta meg. Olyan módon, amire Jairus nem is gondolt. Ami emberileg elképzelhetetlen.

Jézus mindig ezt a bizalmat kéri, hogy merj őszintének lenni, merjed leteenni a gondodat. Az első lépés mindig az lenne az ember életében, hogy merjen őszintének lenni, merjen szembenézni azzal, hogy mit érzek, és miért érzem azt. A második mindig az, hogy

keressem meg vele Jézust. Menjek oda Jézushoz. Vidd a lelkedet, vidd a problémádat Jézushoz.

Nem azt mondja Jézus, hogy te oldjad meg a problémádat, és gyere vissza akkor, mikor nem félsz, és hiszel, mert akkor soha nem mehetne vissza senki. Csak a félelmeimmel tudok ott lenni, meg a bajaimmal. Jézus azt mondja, hogy bízz bennem. Gyere velem. A félelmeket csak én tudom elvenni. Jézus az aki vele lép, és aki kíséri egészen addig míg feltámad a leánya.

Nincs segítsége annak aki nem mer őszinte lenni. Jézushoz csak őszintén érdemes menni. Őszintén azzal az őszinteséggel, hogy tudom, hogy nagy bajban vagyok. De hiszem, hogy Te Uram, segíthetsz. És ha valaki megteszi ezt a lépést, még mindig ott kell, hogy legyen benne a türelem és a bizalom. Kivárom a megoldást, és nem türelmetlenkedem. Jairusnak várni kellett, Jézus ott közben valaki mással foglalkozott. És közben százszor elfogyhat az emberből a türelem, megutálhatja Jézust, és eljuthat oda, hogy nem kell. Vártam eleget. Megdöbbenő, hogy hányan megharagszanak azért Krisztusra, mert nem segítettek akkor és úgy, ahogyan ő azt szeretete volna megparancsolni.

Érted azt amikor az Isten várakoztat? Bajban vagy, s közben át kell, hogy éljed a szenvedést. Ez megmutatja a jellemedet, hogy milyen ember vagy. Meghajolsz vagy összetörsz, elhajolsz vagy kitartasz...

Boldog akkor leszel ha képes vagy

odamenni Jézushoz. Képes vagy magadra vonatkoztatni a Biblia szavát. Vagy magadra veszed ami bele van írva, vagy semmi közöd hozzá. Ne félj, csak higgy. Magadra tudod venni? Meg tudod érteni, hogy ezt Krisztus mondja Neked?

Istenben nincsen félelem, mert a teljes szeretet kiűzi a félelmet. De amíg benned nincs meg a teljes szeretet, ott van a félelem is. Az a félelem amely fojtogat, amely elpusztít. Az a félelem, amit csak a Krisztussal való személyes kapcsolat tud megoldani. Jézus ezért jön mellénk, ezért szólít meg, ezért kínál fel a találkozás lehetőségét, hogy gyere. Ne illendőségből, szokásból hanem őszintén a lelkeddel, a személyes életeddel. Gyere a kudarcaidból, a csalódásaidból a hamis próbálkozásaidból a hazugságaidból. Mindazokból, ami-

ben azt hitted, hogy boldog leszel és megtapasztaltad azt, hogy mégsem lettél az. Boldog az az ember, aki ezt egyszer megérti, elfogadja, s el tudja hinni. Megtapasztalhatja, ahogy Jairus is megtapasztalhatta, hogy Krisztusnál semmi sem lehetetlen.

A lelki táplálék után a parókia udvarán szeretetvendégség közösségében beszélhettük meg a hallottakat a finom gulyás, és a kemencében sült finomságok mellett. A finom sütemények után egy kis mozgás következett, s játékos versenyre invitáltak bennünket Végh Emese és Somogyi Péter, ahol többek között, a helyi múzeum hagyó-

mányórzó játékait is kipróbálhattuk. A játékba a kisgyermektől kezdve az idősebb korosztályig mindenki képviseltette magát.

Az alkalom végén a kisebb gyermekek részére kincskeresés is volt Izsmán Adél vezetésével.

Istennek adunk hálát, hogy újjá alakította s kezén hordozza gyülekezetünket.

Izsmán Jónás

Ez az a nap 2017 - Abaúj-tornai Egyházmegye

Rozsnyói Református Egyházközség © 2017

Reggel 7:30 kor indult el a lelkes csapat Rozsnyóról egyházmegyénk keleti irányába, és gyűjtötte össze azokat a fiatalokat, akik a keresztyén zene világában valóban megtalálják lelkük nyugalalmát. 9:15 után értük el Magyarország határait és Miglécnémetinél becsatlakoztunk azok közé, akik hittel és reménységgel akarják megünnepelni a lelki összetartozás áldásait. Az Abaúj-tornai Egyházmegye ifjait az autóbuszban elhangzott rövid áhítatával Nt. Buza Bodnár Aranka, rozsnyói másodlelkész köszöntötte a 4Móz 6, 24-26 alapján. Isten áldását kérte mindazok életére, akik számára fontos volt az Úrral való találkozás.

Megérkezésünk után egy gyors ebédet vettünk az Aréna Plázában, majd 14:30 órára a Papp László Stadion és Sportaréna előtt gyülekeztünk, ahol ké-

szült egy csoportkép is.

Ez az a nap 2017 témája a tűz volt. A Lélek egyik megnyilvánulási formájára utaltak. Az alkalom vezérigéje az Ap-Csel 2,3 volt: „Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétesz-lottak, és leszálltak mindegyikükre.” 30 nemzetből voltunk együtt és ismét megtelt az Aréna Istenre éhezõ, az õ közelségét keresõ emberekkel.

Köszönettel tartozunk a nagyszerű csapatoknak, akik vezettek bennünket Isten dicsõítésében: a Hillsong worship, Reuben Morgan, Rend Collective, Amen, Unless, Pintér Béla és zenekara, Csiszér László, Prazsák László, Durkó Heléna, Guvnab, Új Forrás és nem utolsósorban Gerendás Péter. Az igei szolgálattért pedig hálásak vagyunk Gyõri János Sámuelnek, László Viktornak, Gareth Gilkeson-nak, Reuben Morgan-

nak, hogy bátorítottak bennünket arra, hogy engedjünk, hogy Isten Szentlelke munkálkodjon bennünk. Az alkalom imádsággal zárult.

Hiszem, hogy Isten minden ilyen alkalmat nem keserű szájjá ként ad nekünk, hanem „az erõ, szeretet, és józan-ság Lelkével” (2Tim 1,7) szentel meg, és vallhatjuk vele együtt: „Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas idõt, mert az idõk gonoszak. Éppen azért: ne legyetek meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata.” (Ef 5,15-17) A lelki alkalmon egyházmegyénk területérõl Szilicétõl egészen Kassáig 61 ifjú vett részt felekezeti hovatartozásra nélkül. Hála érte az Úrnak!

*Dr. Buza Zsolt
missziói elõadó*

IX. Barsi Egyházmegyei Kórustalálkozó Kórusok és énekkarok szolgálata

2017. június 18-án, vasárnap hét kórus ill. énekkar dicsőíthette Istent a hontfüzesgyarmati református templomban, ami hófehérbe öltözve fogadta az egybegyűlteket.

A helyi lelkész, **Csernyik Magdolna** igei köszöntővel üdvözölte a gyülekezetet: „*Ez az a nap, amelyet az Úr elrendelt, vigadozzunk és örüljünk ezen!*” (Zsolt. 118:24)

Ezt követően a helyi énekkar énekszóval kezdte dicsőíteni az Urat: „*Jöjj, itt az idő...*” Előbb szólóban, majd együttesen, minden tag bekapcsolódva kérte, hogy *adjuk át szívünket az Úrnak*;

A köv. igeversek alapján volt hirdette Isten szava: Zsolt. 33:1-3, 145:3.

Csernyik Magdolna lelkész hangsúlyozta, hogy az igaz emberekhez illik az Isten dicsérete, sőt, egyenesen feladata, hogy dicsőítse az Urat. Erre alkalmas az énekszó is. Kérte, hogy *Isten Szentlelke szabadítsa fel a kórus- és énekkartagokat a félelmeiktől és segítse őket abban, hogy dicsőíteni tudják Őt, mert méltó, hogy Istent dicsérjék.*

Az ároni áldást követően, a hazai, a hontfüzesgyarmati énekkar kezdte meg Isten dicsőítését énekszóban. Előbb szólóban hallhattuk a „*Rejts most el!*” c. ifjúsági éneket, majd minden tagtól együttesen szólt a „*Szálljon hangunk*” c. ének.

A vendégek közül elsőként a **Pozbai Asszonykórus** állta körül az Úrasztalát, köztük két férfihanggal. A 425. dicséretet énekelték, „*Ó, Ábrahám Ura*”, valamint a „*Ki Istenének átad mindent*” c. dicséret dallamára szólt a „*Bár szétszakadva él az egyház...*”

Az újlóti **Remény Énekkar** szintetizátor kíséretével dicsőítette az Urat. A méltó felvezetést követően szállt az ajkáról az ének: „*Gyermekként jött égi lény*”, „*Tudd, van egy gyertya*”, valamint külön megszólaltak a férfi és női hangok a „*Nagy Istenem, ha nézem a világot*” c. énekben.

A **Nagysallói Énekkar** asszonyai szintén három énekkel dicsérték az Urat. Egy dicsérettel „*Ne csüggedj el kicsiny sereg*”; majd két ifjúsági dal következett: „*Uram, közel voltam hozzád, mégis elszakadtam*”, valamint a „*Szálljon a jó hír, húsvét napja kél.*”

A **Pozbai Ifjúsági Kórus** elsőként Pál apostol Filippiekhez írt levelében található igeverstről énekelt Draskóczy Lídia keresztyén énekirótól: „*Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít.*” Majd zene kíséretével egy amerikai dallamra énekelték a „*Az Úr csodás kegyelme járt ily tévelygő után*” c. éneket.

A **Lévai Kórus** egy szavalattal kezdte meg

fellépését. Elhangzott Bódás János: Lehetetlen c. verse **ifj. Andruska Csilla** személyében, aki egyébként a közel múltban a „Legjobb ki-sebbségi pedagógus” díj tulajdonosa lett.

A kórusvezető egy éneket idézve köszöntötte a gyülekezetet: „*Dicsérd, Sion, Megváltódat, Vezéredet, Pásztorodat...*”, amit végül el is énekeltek.

A hazai, hontfüzesgyarmati énekkar

Pozbai asszonykórus

Újlóti Remény Énekkar

Nagysallói énekkar

Pozbai ifjúsági kórus

Lévai kórus

Kétyi kórus

Szarvas Erzsébet
az Egyházzenei Osztály képviselője

Kassai Gyula esperes

Százdi citerazenekar

Szólt az ének: „Jézus népek reménysége”, „Fel, ékes zoltárt zengjétek”. Dicséretre méltó, hogy a kórusban egy férfihanggal három szólamban lépett fel a kórus.

A vendégek közül végül a **Kétyi Kórus** tett tanúbizonyságot az Úrról. Szintén dicséretre méltó, hogy két férfival négy szólamban lépett fel a kórus. Felemelő volt hallgatni: „Mely igen jó az Úr Istent dicsérni”. Mintegy igehirdetés-ként szólt a 42. zoltár 3. verse, mely arról tett hitvallást, hogy bizodalmuk csak Istenben van. Végezetül egy áldáskívánással zárták a fellépések sorát: „Zendül az Ige, csendül az ének, kísérvé áldás amerre léptek”.

Ezt követően a helyi énekkar zárta a fellépést. Zene kíséretével énekeltek a „Lelkem áldd az Urat, áldd az Urat, egyedül Őt imádd” c. éneket.

Szarvas Erzsébet, az Egyházzenei Osztály képviselője elmondta, hogy egy csodálatos élményben volt része. „Az Isten dicsőítése nagyon átjött, érezni lehetett, hogy amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj. A szívekben ott lakik Isten, és ez a legfontosabb.”

Ezt követően a kórus- és énekkarvezetők örömmel vették át az ajándékot és a részvételi emléklapot, melyre rákerült az egyházmegye idén elkészült címere is.

Kassai Gyula esperes egy igeverssel szólította meg az egybegyűlteket: „Énekeljétek az Úrnak új éneket, dicséretet a föld széléig” (Ézs. 42:10a) Elmondta, hogy az Istent dicsőítő éneklés is szolgálat, és Isten várja a szolgálatot. „Új erővel szolgálni csak úgy lehet, ha Istenre tekintünk.”

Végezetül a már 45 éve szolgáló **százdí citerazenekar** fellépése következett.

Első szolgálatként a „Tavaszi szél vizet áraszt” c. népdalt pengették el, melyre a hontüzesgyarmati énekkar aláénekelte az „Ahogy vágyik a gímszarvas” c. éneket.

A „Csillagok, csillagok” dallamára a citerazenekar játszotta és énekelte az „Istenem, Istenem” c. éneket.

Az „Emeld fel a szemedet az égre” c. ének a citerazenekarral együtt kicsik és nagyok egyformán énekeltek.

Végül az „Adjon Isten jó éjszakát” c. énekel zárták be az alkalmat a százdí zenekar tagjai.

Kimenő záró énekként egy ifjúsági ének szállt az ajkáról: „Tied a dicsőség és imádat...” Az alkalmat követően a kultúrházban várta a szeretetvendégség a jelenlevőket.

Ezúton is köszönet illeti a négy gyülekezet tagjait, a helyi és a hozzá tartozó fegyverneki, nagypeszeki és a nemesoroszi gyülekezet tagjait. Isten áldása kísérvé a jószívű és jókedvű szolgálattelvőit.

Sándor Veronika,
fotó **Mente Róbert**

Hűen a reformáció 500. évfordulójához - Imreg

1517. október 31-én Luther Márton kiszögezte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára, és ezzel kezdetét vette a reformáció, melynek ezéven van az 500. évfordulója.

Luther Márton szenvedélyes imádkozó volt. Az Isten által elindított reformáció nagy munkáját végezte el. Ma is új reformációra van szükségük az egyházaknak. Sokan eltávolodtak az Istentől, a hittől, a bibliai értékrendtől. Ma is sok minden megváltásért kiált a családban, egyházban és másutt. Még nem késő, neked is ott a helyed, te is bekapcsolódhatsz az 500 nap „imád-

ság az egyházért” mozgalomba.

Az ünnepi év keretén belül az imregi református gyülekezet 2017. má-

jus 28-án, a délutáni istentisztelet keretén belül emléktáblát avatott fel a refor-

máció 500. évfordulójára, egy kislevelű hársfa kiültetésével. A hársfa része Magyarország művészettörténetének.

Az ünnepi istentiszteleten Nt. Kozár Péter lelkipásztor hirdette Isten Igéjét, a Róma 8:31 alapján a jelenlevőknek. Az alkalmat - ünnepi eseményt jelenlétével megtisztelte Samuel Huraj római-katolikus szerzetes atya.

Az ünnepi esemény befejeztével a református gyülekezet tagjai kis figyelmességgel szolgáltak a résztvevőknek.

Isten legyen mindnyájunkkal!

Soltész Dénes

Hálaadás a templom megújításáért

2017. június 11-én a nagyölvedi gyülekezet ünnepelt és megköszönte Isten gondoskodó szeretetének jelét, hogy a 2007-től tervezett és elindított templomjavítási munkálatok eredményeképpen megújult a templom, de megújult a gyülekezet is lelkületében.

A templomot egy régi mocsár helyére építették, a település legalacsonyabb pontjára, így az összes felületi víz amely a vízelvezető árkokban összpontosul, erre a területre folyt le. Ehhez még hozzáadódik a talajvíz mozgása is - s mindezek következtében itt alapjaiban kellett templomot újítani. Zsolnai cég végezte az injektált mikrocölöpök kivitelezését, amelyek egy vasbeton fejgerenda segítségével lettek összekötve a létező alapokkal. 2012-a templom tetőszerkezetének és tornyának felújítása következett. 2013-teljes belső felújítása és ablakcsere - nemcsak festés, hanem még a talajt is ki kellett szedni a nedvesedés miatt. 2015-ben a templom 2 bejárati ajtajának cseréje, valamint a templom közel 110 éves, Rieger Ottó orgonagyár által épített orgonájának felújítása, a felújítását Sipos István orgonaépítő végezte. 2016-2017-ben a közel 230 éves templom külső részének teljes felújítását végezték el, közben javították a parókia 200 éve vályogból készült részét is.

A hálaadó alkalmon Fazekas László püspök urunk hirdette Isten igéjét, a szolgálók, köszöntők, s meghívott vendégek között volt: Fekete Vince, a SZRKE főgondnoka, Kassai Gyula, a barsi egyházmegye esperese, Kiss Pál mérnök úr a barsi egyházmegye gondnoka, Orémus Zoltán, a nyugatkassai

egyházmegye esperese, aki évekig szolgált ebben a gyülekezetben, Szakál Péter, az őrségi egyházmegye esperese, a testvérgyülekezet lelkésze, Balogh Péter, az őrségi egyházmegye gondnoka, a barsi és az őrségi református egyházmegye lelkipásztorai, a nagyölvedi római katolikus plébános, Sári Attila és gyülekezete tagjai, az egykor itt szolgáló Nátek Sándor, a németországi testvérgyülekezet képviselője Gémenből, a lévai CzPRG gimnázium igazgatója, Kiss Beáta, az Érsekkétyi egyházi óvoda és alapiskola igazgatója, Hajdú Árpád, Nagyöved polgármesterasszonya, Cseri Zita, szomszédos falu polgármesterasszonya, helyi szövetkezetielnök, iskola-

igazgató és helyettese, lévai alapiskola igazgatónője, Rákóczi Szövetség területi elnöke, a munkálatokban részt vevő vállalkozók Vontszemű Antal, Szabolcs László, Klacsán István, Fazekas István, Kovács Vince, Csomor László. Természetesen az egyházmegye gyülekezeteinek tagjai is.

Az öröm, a köszönet, a hála, a szeretet és az egyek vagyunk érzése csillogott minden szemben, köszöntők, szolgálattevők, szolgáló fiatalok és gyermekek, s természetesen a helyi lelkész, Antala Éva szemében. Jó volt együtt lenni és köszönetet mondani a templomban, s jó volt a szeretetvendégség bőséges asztalainál beszélgetni. Mindezt, egyedül Istené a dicsőség, s a köszönet mindazoké, akik mind a felújítás hosszú éveit alatt, mind pedig ennek a napnak a szervezésében kivették a részüket.

Ambrus Erika, Fotó: Pásztor Péter

A Reformáció 500. évfordulója Ladmócon

2017. június 11-én a Reformáció 500. évfordulójának tiszteletére evangélicizációs gyülekezeti délutánra került sor a Ladmóci gyülekezetben. Nt Spisák István helyi lelkipásztor tisztelettel és örömmel köszöntötte a közlő és tá-

desülve, hagytuk, hogy Isten felénk hangzott Igéje és Szentlelke munkálkodjék közöttünk és bennünk.

Ezt követően gyülekezetünk kórusa Spisák Mária vezetésével reformáció korabeli énekekkel tett bizonyosságot, szere-

nyünk számára sokáig emlékezetes maradt.

Mindezek után került sor a Reformáció Emlékiállítás 1517 - 2017 megnyitójára, amelyet szerdáiig tekinthettek meg az érdeklődők a helyi református

volról érkezőket, kedves vendégeinket, előadóinkat.

Először Ft. Géresi Róbert püspök-helyettes úr hirdette köztünk Isten kegyelmének és megtartó szeretetének jó hírét. Az igehirdetés után Vida Boglárka zongorajátéka alatt lélekben elcsen-

tő és megtartó Istenünkről - furulyán kísért Kanda Eszter és Tóth János.

A zenés szolgálat után Ft. Csoma László „A reformáció kezdeteiről” címmel tartott előadást. Frappáns, századokon átívelő, tényeken nyugvó és alapos felkészülést igénylő előadása mindany-

templomban.

Nagyon örülök, hogy a szépen megtelt ladmóci templomban én is ott lehettem és együtt, testvérként tudtunk hálát adni.

SOLI DEO GLORIA - Egyedül Istené a dicsőség!

Vida Boglárka

Pünkösödés a Rozsnyói Református Egyházközségben és Alapiskolájában

A Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolájának növendékei és tanárai számára értékes délelőtt szerveződött a templomkertben 2017.június 5-én, pünkösdhétfőn. A Rozsnyói Református Egyházközség Presbitériuma úgy határozott, hogy a Reformáció 500. évfordulója és templom-építő lelkipásztorunk, Nt. Réz László születésének 150. évfordulója alkalmából templomi foglalkoztatót készít minden egyes tanulónak, amit a pedagógusokkal együtt oldottak meg.

A pünkösdi gyermek-istentisztelet 9:30-kor kezdődött a templomban, aminek vezérigéje Jézus szavai voltak a Jn 14,22-26 alapján, amit e sorok írója tolmácsol. Kiemelte, hogy Jézus szava a Lélek által nyer teret bennünk, Aki igazságra nevel és a feledékeny tanítványnak mindent eszébe juttat.

Az istentisztelet után – amin iskolánk ifjúsági zenekara szolgált – a gyermekek számára megadatott a lehetőség felnőtt kísérettel, hogy megnézzék a templom egyetlen harang-

ját – Ernő harangot, és a templomkertben nyugodt környezetben foglalkoznak a „Templomi foglalkoztató”-val, amit egyik presbiterünk, Mgr. Pogány Edina készített el diákjaink számára.

Az első hat évfolyam növendékei a templomkertben maradtak, a felső tagozat három osztályával elmentünk a Kossuth szoborhoz, ahol a nemzeti összetartozás napja alkalmából és leróttuk kegyeletünket, megemlékezve a 110 éves szobor állítóiról, akik között első volt akkori lelkipásztorunk, Nt. Réz László. A Kossuth szobornál felelevenítettük az öt éves küzdelmes időszakot (1902-1907), amit a roznyóiak hűséges gyűjtéssel koronáztak és 1907.május 26-án a Rákóczi téren (mai Bányászok tere), – méltó helyen – emelték az első teljesalakú, Felvidéken állított Kossuth szobrot. Itt Badin Valéria pedagógus előadásában

szült alkalmi versét, valamint Badin Szilárd, friss konfirmandus, hegedű

kíséretében a Johannes Brahms V. magyar táncát. Végezetül elénekeltük a Kossuth nótát, majd Bartaluzzi Enikő, végzős növendékünk, elhelyezte az emlékezés koszorúját, amire az az Ige került, ami 110 évvel ezelőtt a református egyház koszorújára: „Az igaznak az emlékezete áldott.” (Péld 10,7)

László sírjánál. A 25. zsoltár első versének az eléneklése után a lelkipásztor felolvasta Réz László rövid életrajzát, amely tartalmazta egyházi és társadalmi szerepvállalását, valamint kiemelte legfontosabb emberi tulajdonságait, amelyek nélkülözhetetlenek a keresztyén élethez, és a tanuló ifjúság számára okulásul szolgálnak. A temetőkertben Icsó Marianna Kárász Izabella „Hitért könyörgök” című költeményét szavalta el, majd Koltás Csaba, a 7. évfolyam tanulója, elhelyezte az emlékezés koszorúját, amelyen a Dániel prófé-

meghallgathattuk Smid István, akkori ágostai hitvallású lelkész, avatásra ké-

Innen zárandoklatunk a temetőkertbe vezetett, ahol megálltunk Réz

ta könyvéből vett ige szerepelt: „Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké.” (Dán 12,3) Közös együttlétünk Nemzeti imánk eléneklésével ért véget.

Hálásak vagyunk Istennek, hogy Reményik Sándor versének sorai Roznyón igazak és a Lélek által igazán megélhetőek voltak: „Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát!”

Dr. Buza Zsolt, iskolalelkész

Szeretethíd Szürnyegen - 2017

Isten kegyelméből 2017. május 27-én sor került gyülekezetünkben az immár hagyományossá vált Szeretethíd megrendezésére. Gyülekezetünk tagjai reggel 9 órára gyűltek össze a parókia udvarán. Az egybegyűlteket a gyülekezet lelkipásztora köszöntötte, majd egy csöndes imádságot követően Kalán Viktor, községünk polgármestere és egyben gyülekezetünk presbiter, ismertette a munkatervet. A program keretén belül a református templom épületéhez vonultak az egybegyűlt hívek.

A templom épületében nagytakarítást végeztek, beleértve a szőnyegek felfrissítését, ablakmosást, porszívózást a templompadok üléspárnáinak felfrissi-

tését. A templom körül megkapálták a virággyásokat, lemetsztették a gallyakat, megtisztították a gyomos részeket, lemosták a korlátot. A délig tartó munkálkodást már szintén hagyományossá vált szeretetvendégség követte a helyi alapí-

kola udvarán a község polgármesterének szervezésében. Istené legyen a hála és a dicsőség az együtt töltött órákért, az elévített munkáért, amellyel szebbé tettük parókiánk és templomunk környékét.

Kozár Péter, lkp.

A 95 TÉTEL

Írta és közzétette **LUTHER MÁRTON (1483-1546)**
német reformátor
1517. október 31-én Wittenbergben, a vártemplom
kapujára szögezve.

Az igazság kiderítése s és igyekezetétől indítva, megvitatásra kerülnek az alábbi tételek Wittenbergben, tisztelendő Luther Márton atya, a szabad művészetek és a szent teológia magisztere s ugyanott ezeknek rendes előadója elnökletével. Ezért kéri, hogy akik nem jelenhetnek meg ezeket velünk élőszóban megvitatni, tegyék meg távolból írásban. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében. Ámen.

A vártemplom kapuja

1. Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: „Térjetelek meg!” - azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4,17).
2. Ezt az ígét nem vonatkoztathatjuk a bűnbánat szentségi gyakorlására, azaz a bűnvallásra és a jóvátételre, ami a papok közreműködésével történik.
3. De nem is vonatkoztathatjuk kizárólag csak a belső bűnbánatra, mert a szív töredelme mit sem ér, ha nem hozza magával külsőleg a bűnös mivoltunk elleni sokoldalú halálos küzdelmet.
4. Ez a gyötrődő küzdelem tehát mindaddig tart, míg az ember gyűlöli vétkes önmagát (ez az igazi belső bűnbánat), vagyis a mennyek országába való bemenetelig.
5. A pápa nem akar senkit mentesíteni és nem is mentesít a jóvátévő bűnhődéstől, hanem csak attól, amit saját illetékességében vagy az egyházi jogszabályok szerint maga rótt ki.
6. A pápa nem bocsáthat meg másként egyetlen vétket sem, csak azáltal, hogy azt Istentől megbocsátottnak jelenti ki és fogadja el. Viszont kétség kívül megbocsáthatja az ő számára fenntartott eseteket: ezek semmibevétele esetén a vétkesség kétség kívül megmarad.
7. Isten senkinek nem bocsátja meg vétkét anélkül, hogy egyszermind alá ne vetné a megalázkodót mindenben a helyette eljáró papnak.
8. A bűnbánati egyházjogszabályok csak az élőkre érvényesek, és azok szerint haldoklókra semmit sem szabad kiróni.
9. Ennélfogva jót tesz velünk a Szentlélek a pápa által, mikor (a pápa) a rendelkezéseiben mindig kivétellé teszi a halál óráját és a szükséghelyzetet.
10. Képzetlenül és hibásan járnak el azok a papok, akik a haldoklóktól egyházjogszabály szerinti bűnbánati teljesítményt követelnek a purgatóriumban.
11. Bizonyosnak tűnik, hogy azt a konkolyt, hogy az egyházjog szerinti jóvátévő bűnhődést át lehet változtatni purgatóriumbeli bűnhődésre, akkor hintették el, mikor a püspökök aludtak.
12. Régente az egyház által meghatározott büntetéseket nem a feloldozás után, hanem a feloldozást megelőzően szabták ki, hogy ezzel próbára tegyék a töredelem őszinte voltát.
13. A haldoklók halálukért mindennel megfizetnek, és az egyházi szabályok számára már halottak, joggal illeti meg őket az azoktól való feloldás.
14. A haldoklóban lelki épségének és szeretetének tökéletlensége szükségképpen nagy félelmet támaszt, annál nagyobbat, minél tökéletlenebb volt.
15. Ez a félelem és borzadás magában is elég (hogy mást ne mondjak) a purgatóriumi szenvedést előidézni, mivel a reménytelenség borzalmával határos.
16. Láthatjuk, hogy a pokol, a purgatórium és menny úgy különbözik egymástól, mint reményvesztés, a kétséggel küzdés és a biztonság.
17. Látható, hogy a lelkeknek a purgatóriumban arra van szükségük, hogy mind félelmük fogyjon, mind szeretetük szaporodjék.
18. Nem látszik bizonyítottnak sem érvekkel sem szentírási helyekkel, hogy (a purgatóriumban lévő lelkek) kívül lennének a szeretetet kiérdemlő vagy azt fokozó állapotban (Isten irgalmán).
19. De az sem látszik bizonyítottnak, hogy legalábbis mindnyájan biztosak és biztonságban vannak boldogságra jutásuk felől, jóllehet mi ebben teljesen bizonyosak vagyunk.
20. Tehát a pápa a minden bűnhődés teljes elengedésén nem egyszerűen minden bűnhődés elengedését érti, hanem csak az általa kiróttát.
21. Tehát tévednek azok a búcsúhirdetők, akik azt mondják, hogy a pápa bűnhődés elengedése ez embert minden bűnhődéstől feloldja és megmenti.
22. Éppenséggel semmit nem enged el a purgatóriumban lévő lelkeknek, amit ebben az életben kellett volna az egyházi jogszabályok szerint teljesíteniük.
23. Ha valaki egyáltalán megkaphatja minden bűnhődése valamilyen elengedését, akkor biztos, hogy ezt csak a legtökéletesebbek kaphatják meg, tehát igen kevesen.
24. Természetesen az emberek legnagyobb részét becsapják, amikor nagy hanggal, minden megkülönböztetés nélkül ígérik meg nekik a bűnhődés feloldását.
25. Amilyen hatalma van a pápának a purgatórium felett, ugyanolyan hatalma van bármely püspöknek vagy lelkésznek a maga püspökségében, illetve gyülekezetében.
26. Nagyon jól teszi a pápa, hogy a (purgatóriumban lévő)

- lelkeknek nem a kulcsok hatalmával ad elengedést, (amivel (ott) nem rendelkezik), hanem közbenjáró könyörgés által.
27. Emberi balgaságot hirdetnek, amikor azt mondják, hogy mihelyt a ládába dobott pénz megcsörren, a lélek azonnal a mennybe száll.
28. Csak annyi bizonyos, hogy a ládában megcsörrenő pénz által nagyra nőhet a haszonlesés és a kapzsiság. Az egyház közbenjáró szolgálatának eredményessége azonban egyedül Isten jótetszésétől függ.
29. Ki tudja, hogy vágyódik-e minden purgatóriumban lévő lélek arra, hogy őt onnan kiváltsák? A legenda szerint sem Szeverinus, sem Paszkálisz (pápák) nem igényelték ezt.
30. Senki sem biztos a maga töredelmének valódisága felől, még kevésbé a következmény: a teljes elengedés felől.
31. Amilyen ritka az igazán bűnbánó ember, épp olyan ritka az igazán elengedést nyerő, vagyis nagyon ritka.
32. Örök büntetést kapnak tanítóikkal együtt, akik a búcsúcédulákkal biztonságban hiszik magukat az üdvösségük dolgában.
33. Nagyon kell óvakodnunk azoktól, akik azt mondják, hogy a pápának azok az elengedései (azaz búcsúi) Istennek ama fölbecsülhetetlen ajándék, amely által rendbe jön az ember dolga Istennel.
34. Ugyanis a búcsúnak ez a kegyelme csak a bűnbánat szentségével (és) ember által kiszabott jóvátevő bűnhődésre vonatkozik.
35. Nem keresztyénséget prédikálnak, akik azt tanítják, hogy aki lelkeket akar kiváltani vagy gyónási kiváltságot vásárolni, annak nincs szüksége töredelemre.
36. Minden igazán szíven talált keresztyén részesül a bűnhődésnek és a vétkeességnek teljes elengedésében búcsúcédula nélkül is.
37. Aki csak igazi keresztyén, akár élő, akár halott, az részese Krisztus és az anyaszentegyház minden kincsének, s ezt Isten adta neki, búcsúcédula nélkül is.
38. A (bűnhődés) pápai elengedését és a (kegyelemben) részesítést mégsem szabad semmiképpen sem megvetni, mert az (mint mondtam) az isteni elengedés kinyilvánítása.
39. A legképzettebb teológusnak is igen nehéz egyszerre megtapasztalnia a nép előtt a bőséges búcsút és az igaz töredelmet.
40. Az igazi töredelem keresi és szereti a bűnhődést, viszont a búcsú bősége elkényelmesít és a bűnhődést gyűlöletessé teszi, legalábbis esetenként.
41. Óvatosan kell az apostoli (azaz pápai) búcsút prédikálni, nehogy a nép félreértse és elébe helyezze azt a szeretet jócselekedeteinek.
42. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa véleménye szerint a búcsúvásárlás semmilyen tekintetben nem állítható egy sorba az irgalmasság cselekedeteivel.
43. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy jobb dolgot tesz, aki a szegénynek ad, vagy a rászorulóknak kölcsönöz, mint hogyha búcsút vásárol.
44. Ugyanis a szeretet cselekedete által nő a szeretet és javul az ember, de a búcsú által nem lesz jobb, csak a bűnhődéstől mentesebb.
45. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy aki látja a rászorulókat és azt elhanyagolva búcsúra költ, az nem a pápa elengedését szerzi meg, hanem Isten rosszállását.
46. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy - hacsak nem dúskálnak a fölöslegben - mindazt, ami az élet fönntartásához szükséges, tartsák kötelességüknek házuknépe javára fordítani és semmiképp se pazarolják búcsúkra.
47. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a búcsúvásárlás nem parancsolat, hanem szabad döntés dolga.
48. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa a búcsúban való részesítéssel inkább az örte való áhitatos imádkozást akarja elérni sem mint a készpénzt, mert az előbbire nagyobb szüksége van.
49. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa búcsúi akkor hasznosak, ha nem beljük vetjük bizalmunkat. Viszont nagyon ártalmasak, ha általuk elvész az istenfélelmünk.
50. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy ha a pápa tudna a búcsúhirdetők zsarolásairól, azt akarná, hogy inkább égjen porig Szent Péter bazilikája, mint azt, hogy juhainak bőréből, húsból és csontjából épüljön fel.
51. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa, ha szükséges volna, kész lenne (ahogy illik) még Szent Péter bazilikájának eladása árán is saját pénzéből segíteni azokat, akiknek legtöbbször némely búcsúhirdetők kicsalják a pénzüket.
52. Hiábavaló a búcsúcédulák alapján bízni az üdvösségben, még ha a búcsú megbízott, sőt akár a pápa a saját lelkével kezeskednék is érte.
53. Krisztus és a pápa ellenségei azok, akik a búcsú hirdetése miatt Isten ígését más templomokban teljesen elnémitják.
54. Jogsérelem éri Isten ígését, ha ugyanabban a prédikációban ugyanannyi vagy több időt szentelünk a búcsúnak, mint Isten ígje hirdetésének.
55. A pápa gondolata szükségképpen az, hogy ha a csekély értékű búcsút egy haranggal, egy díszfelvonulással és egy szertartással ünneplik, akkor az evangéliumot, ami a legnagyobb dolog, száz haranggal, száz díszfelvonulással, száz szertartással kell hirdetni.
56. Az egyház kincse, amelyből a pápa a búcsú nincs eléggé megnevezve, és Krisztus nép is ismeri azt.
57. Nyilvánvaló, hogy itt nem mulandó javakról van szó, mert azokat sok egyházi szónok nem egykönnyen osztogatja, hanem inkább gyűjti.
58. De nem is Krisztus és a szentek érdemeiről van szó, hiszen azok mindenkor, a pápa közreműködése nélkül is, munkálják a belső ember számára a kegyelmet, a külső ember számára pedig a keresztet, a halált és a poklot.
59. Szent Lőrinc ugyan azt mondta, hogy az egyház kincse a szegények, de ő korának szokásos kifejezésével élt.
60. Nem vakmerőség kimondani, hogy az egyház kincse: az egyház kulcsai (melyeket Krisztus érdeméért kapott).
61. Világos ugyanis, hogy a bűnhődés elengedésére és a (meghatározott) esetekre (vonatkozóan) elegendő a

- pápának a saját hatalma.
62. Az egyház kincse valójában Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma (örömhíre). De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőből utolsókká tesz.
63. De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőből utolsókká tesz.
64. A búcsúk kincsét viszont igen kedvelik, mert utolsókból elsőkké tesz.
65. Az evangélium kincse olyan háló, amellyel egykor az anyagi javak embereit halászták.
66. A búcsú kincse pedig olyan háló, amellyel ma az emberek anyagi javait halásszák.
67. A búcsú, amiről a búcsúhirdetők azt hirdetik, hogy a legnagyobb áldás, - valóban az, de a kereset szempontjából.
68. Valójában azonban a búcsú az Isten kegyelméhez és a kereset jóságához mérten a legeslegkisebb dolog.
69. A püspökök és a lelkipásztorok (jogilag) kötelesek az apostoli búcsú hirdetőit teljes tisztelettel fogadni,
70. arra, hogy ezek ne a maguk álmaikat hirdessék a pápa megbízása helyett.
71. Aki az apostoli búcsú igazsága ellen szól, kiátkozást és gyalázatot érdemel,
72. de áldott, aki gondosan eljár a búcsúhirdető szavainak önkénye és önfejűsége ellen.
73. Ahogy a pápa is joggal sújt le villámával azokra, akik a búcsú ügyben bármi módon csalást követnek el,
74. de sokkal inkább készül villámával lesújtani azokra, akik a búcsú ürügyén a szent szeretet és a való igazság kijátszásán mesterkednek.
75. Őrületség azt vélni, hogy a pápai búcsú akkorák, hogy feloldozhatják az embert, még ha valaki képtelenséget mondva - az Istenszülő (Máriát) erőszakolta volna is meg.
76. Ellenkezőleg azt állítjuk, hogy a pápai búcsú a vétkekesség tekintetében a búcsú alá eső legkisebb bűnököt sem vehetik el.
77. Az a szóbeszéd, hogy maga Szent Péter sem adhatna nagyobb kegyelmet, ha ő volna most a pápa - káromlás Szent Péter és a pápa ellen.
78. Ellenkezőleg azt állítjuk, hogy neki is és bármelyik pápának is nagyobb erői vannak, tudniillik az evangélium, a gyógyítások kegyelmi ajándékai stb. 1Korinthus 12,9-10. szerint.
79. Káromlást szól, aki azt állítja, hogy a pápai címerrel ellátva felállított kereszt felér Krisztus keresztjével.
80. Számot fognak adni azok a püspökök, lelkészek és teológusok, akik tűrik, hogy ilyesmiket prédikáljanak a népnek.
81. A búcsúról való ilyen önkényes prédikálás azt eredményezi, hogy a tudós férfiaknak sem könnyű a pápa tekintélyét megvédeni a rágalmaktól, vagy éppen az egyszerű hívek fortélyos kérdéseitől.
82. Például: Miért nem üríti ki a pápa a purgatóriumot szentséges szeretetből és a lelkek oly nagy szüksége miatt, ami minden indíték közt a legigazságosabb - ha számtalan lelket kivált a (Szent Péter) bazilika építésére adott szennyes pénzért, ami igen jelentéktelen indíték erre?
83. Továbbá: Miért vannak még mindig halotti misék és évforduló ünnepek a lelkekért, és miért nem adják vissza, vagy miért nem engedik visszavenni a halottakért tett adományokat, ha a kiváltottakért való imádság immár a búcsúcédula révén feleslegessé és jogtalanná vált?
84. Továbbá: Miféle újfajta kegyelme Istennek és a pápának az, hogy megengedik, hogy egy istentelen és gonosz ember pénzért kiváltson egy kegyes és istenszerető lelket, viszont azt a kegyes és kedves lelket nem váltják ki ingyen szeretetből, saját rászorultsága miatt?
85. Továbbá: A bűnhődésre vonatkozó egyházi előírások ténylegesen és mint régóta nem alkalmazottak, magukban érvénytelenek és halottak. Miért történik a tőlük való mentesítés pénzzel, búcsúk engedélyezésével, mintha érvényesek és hatályosak volnának?
86. Továbbá: Miért nem építi föl a pápa - akinek vagyona ma felülmúlja a dúsgazdag (ókori) Crassusok kincsét is - Szent Péternek legalább azt az egy bazilikát inkább a maga pénzéből, mint szegény híveiből?
87. Továbbá: Mit enged el vagy mit nyújt a pápa azoknak, akik a tökéletes töredelem által jogosultak a teljes elengedésre és (kegyelemben) részesítésre?
88. Továbbá: Miből lenne nagyobb haszna az egy háznak, mint abból, ha a pápa - amit most csak egyszer tesz meg - naponta százszor osztana elengedést és (kegyelemben) részesítést a hívek bármelyikének?
89. Mivel a pápa a lelkek üdvét inkább a búcsúk által keresi, mint a pénz által, miért szünteti meg a már régebben engedélyezett búcsúcédulákat és búcsúkat, mikor azok ugyanolyan hatásosak?
90. Ha az egyszerű híveknek aggályos érveit pusztá hatalommal nyomjuk és nem értelmese megválaszolással oldjuk fel, azzal az egyházzal és a pápát ellenségeik előtt nevetségessé, a keresztyéneket pedig szerencsétlenné tesszük.
91. Ha tehát a búcsúkat a pápa lelkületének és gondolatának megfelelően hirdetnék, könnyű volna felelni mindezekre (a kérdésekre), sőt fel sem merülnének.
92. Távozzanak tehát azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Béke, béke.“ - de nincs béke! (Ezékiel 13,10.16).
93. Tegyétek jól a dolgukat azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Kereszt, kereszt!“ - de nincs kereszt!
94. Buzdítsuk azért a keresztyéneket, hogy fejüket: Krisztust, bűnhődésen, halálon és poklon át is követni igyekezzenek,
95. és abban bízzanak, hogy inkább sok szorongattatáson át, mintsem a béke biztonságán át jutnak be a mennybe (ApCsel 17,22).

Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely vettetett, mely a Jézus Krisztus. (1 Kor. 3:11)

S.D.G.

Magyar nyelvre fordította dr. Zsigmondy Árpád latinból két korábbi fordítást is (Takács János 1937, Soproni Liceum 1995) felhasználva. Megjelentette 1996-ban L. M. halálának 450. évfordulója alkalmából az Evangélikus Országos Múzeum és a Huszár Gál Papír- és Könyvesbolt Budapesten.

Luther nyomában II.

A Wittenberg főterét meghatározó Luther - Melanchton emlékmű előtt „kötelező” a csoportkép készítése. Innen

Szent Mária templom

néhány méterre áll a Szent Mária templom, amely a város legrégebbi épülete, s egyben Luther temploma, ahol rendszeresen prédikált. Oltárképét már a reformáció szellemében idősebb Lucas Cranach festette. Visszatérve a Collegien-Kollégium utcára a következő látnivaló a Melanchton ház. Luther legközelebbi munkatársa 1618-tól, lakott itt, s ide hozta hitvesét is 1620-ban. Az eredetileg egyemeletes épületet a választófejedelem 1536-ban átépíttette, akkor kapta mai formáját. A kor szokásai szerint Melanchton családja mellett diákjai is laktak az épületben. A professor nem a tudomány „elefántcsont tornyában” élt, hanem élete, családja élete bizonyágtétel volt hitéről és az általa tanított tudomány gyakorlati valóságáról. Melanchton személye, munkája óriási jelentőségű a reformáció történeleiben. Ő volt a Reformáció „külgügyminisztere”, aki szerteágazó levelezést folytatott Európa számos fejedelmével, tudásával és reformátorával, valamint az Ágostai Hitvallás megfogalmazója.

A következő látnivaló az 1502-ben

alapított egyetem, az „Alma Mater Leucorea” történelmi épülete. Luther és Melanchton munkásságának eredményeként ez az egyetem lett a német nemzet, de egész Európa kultúráját, történelmét nagy mértékben meghatározó intézmény. Jelenleg az épület a Halle-i Egyetem egyik részlege.

Innen csak pár lépés a Luther ház, amely eredetileg az Ágoston rend kolostora volt. Luther 1508-tól volt az épület lakója, mint szerzetes és az erkölcs-filozófia professzora. Ide hozta hitvesét, Bora Katalint, s itt élt családjával 1525-től egészen haláláig. Látogatásunk alkalmával az épületen még a felújítási munkákat végezték, hogy október hónapban teljesen felújítva fogadhassa az ide érkező vendégeket. Wittenberg városában. A kissé hűvös-szeles időjárás ellenére nagy élmény volt megismerkedni az 500 évvel ezelőtti történelmi események helyszínével, de egyben arra is ösztönzött, hogy

A Luther ház

amikor a séta végén a vártemplom csendjében hálát adtunk az Úrnak ezért a nagy kegyelemért, kérdéseket fogalmazunk meg. Vajon hol is tart ma a megreformált hitű közösség? Mennyire tartja mértékadónak a „Sola scriptura!” lutheri örökséget? A felvilágosodást követő több mint két évszázadban a tudomány egyre inkább igyekszik elhitétni az emberrel, hogy ismereteink fontosabb, mélyrehatóbb, sokkal szélesebb távlato-

kat nyitnak előttünk, mint a Szentírás évezredekkel korábban megfogalmazott tanítása. Talán fel kellene tennünk azt a

A Melanchton ház

kérdéseket is: A Mindenható nem volt birtokában annak az ismeretnek, amire most az ember annyira büszke? Már tudunk mi is világot teremteni, mint Ő teremtett? Sajnos sokan vannak, akik hagyják magukat megtéveszteni, és elbizakodottan azt hiszik, hogy az a parányi ismeretanyag, amit tudunk a világmindenségről, feljogosít minket Isten létének tagadására, Isten beszédének felülbírálására! Sajnos sokan elhiszik, hogy az a virtuális „világ”, amit az ember létrehozott, már az embert is teremtővé tette! Ezt átgondolva rádöbbenünk, hogy a reformáció négy alaptételét: Sola Scriptura! Egyedül a Szentírás! Sola Fide! Egyedül a hit! Sola Christus! Egyedül Krisztus! Sola gratia! Egyedül a kegyelem! nemcsak ünnepelni, hanem elfogadni és követni kell!

Cs. L.

Folytatás a következő számban.

Wittenberg térképe

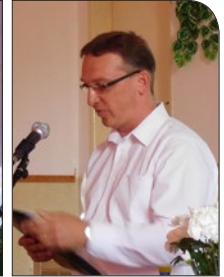

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete – Zempléni Egyházmegye Nőegyesületi találkozó Bacskában

Verőfényes vasárnap délután gyülekeztek a nőegyesületi tagok, érdeklődők, támogatók a bacskai kultúrházba, 2017. június 11-én. A rendezvényt Kendi Csaba esperes az 1Pét 1:3 alapján nyitotta meg ünnepélyesen, majd Kendi Henrietta igehirdetési szolgálata következett, aki a Ruth 2:10-12 alapján beszélt a hitbéli helytállás és bizonyágtétel fontosságáról.

Györky Szilvia országos elnök 1Thess 5:8-9 Igéi alapján üdvözölte a je-

meg rövid köszöntő beszédét. Az egyházmegyei elnök beszédében feltette a kérdést: ha azokat szeretitek, akik tite-

szolt Tarr Ferdinánd előadásában, aki a református nők szolgálatáról beszélt, valamint arról, hogy a nők küldetése a

lenlevőket, majd felkérte Kondás Aran-

ket szeretnek, mi a jutalmatok?
Mintegy erre a kérdésfeltevésre vála-

„gratia plena” (kegyelemmel teljes) kifejezésben valósul meg.

A tartalmas találkozót Kendi Henrietta által vezetett énektanulással folytattuk, melyet immár hagyományosan, egyháztáji vásár követett, amely során a jelenlevők a bacskai gyülekezet által biztosított szeretetvendégségen is részt vettek.

Ismét bebizonyosodott, hogy Isten szolgálatában, az egyszerű találkozó is lehetnek áldottak, s megerősítik bizonyágtételünket. Mindezért legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia, elnök

Lelkészcsaládok napja

Új kezdeményezéssel igyekszik hagyományt teremteni az Ungi Református Egyházmegye ebben az évben „Lelkészcsaládok napja” néven. Az alkalommal lehetőséget szeretne biztosítani egy olyan kötetlen együttlétre, ahol egy kirándulás alkalmával a hivatali kötöttségek nélkül találkozhatnak felnőttek és gyerekek, miközben jobban megismerik egymást, de egy-egy

lott itt az élet a történelmi időkben. A mohácsi csatát követően még a királyi koronának is otthont adott a vár néhány hónapig, amikor Perényi Péter a vár ura ide menekítette. Megálltunk az falu Árpád-kori temploma előtt is, ahol a templom oldal bejárata egyedi román-kori kialakítása és életfa díszítése nagyon ritkán látható alkotás.

történelmi nevezetességet is. Ennek az elképzelésnek a jegyében 2017.június 10-én Füzér, Füzér vára, és a Kő-kapu volt az úti cél. Bár kezdetben felvetődött, hogyan fogadják majd a gyerekek a kemény túrát, végül minden nehézség nélkül feljutottunk a sziklára épül várba, amelyet gyönyörűen helyreállítottak az elmúlt években. Bejárva a helyreállított termeket, szobákat, konyhát, pincét nagyon valós képet kaptunk arról, hogyan zaj-

Pálházán vonatra szálltunk, hogy a vadregényes zempléni hegyek között eljussunk Kő-kapu vadászcastélyához. A Károlyi család által épített kastély lenyűgöző látvány a körülötte létrehozott park nagyszerű kiránduló hely. A közösen eltöltött nap nagy áldást jelentett minden résztvevőnek, s a „csipet-csapatnak” is, akik között a 10 hónapos Bobvos Eszterke igazi közvetlenséggel a csapat kedvence volt egész idő alatt.

Csoma L

Hálaadás és örvendezés az Egyházmegyei Napon Bodrogszentesben

A Zempléni Református Egyházmegye harmadik alkalommal szervezte meg Egyházmegyei Nap, Zempléni Református Napelnevezésű rendezvényét ezúttal Bodrogszentesen. A június 17-én megvalósult, az egyházmegye 38 gyülekezetét érintő esemény a reformáció jubileumi éve kapcsán is különös jelentőséggel bírt, de a találkozón a bodrogszentesi felújított Árpád-kori református templom átadására is sor került.

A Zempléni Egyházmegyéhez tartozó reformátusokat a rossz idő sem tartotta vissza attól, hogy részt vegyenek az egész napos rendezvényen, s mire a hivatalos megnyitóra sor került, az egyháztáji vásáron megmutatkozó gyülekezetek már szépen elrendezett asztalokkal várták a vendégeket, és a főzőversenybe nevező 19 gyülekezet bográcsaiban is már készültek a különböző ételek. A helyi lelkipásztor, Szopó Ferenc köszöntését követően a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke, Fazekas László az ApCsel

18,24-28 versek alapján hirdette a szép számú gyülekezet előtt Isten ígését, rámutatva, hogy Isten országának építésénél szükség van elhívott, tenni akaró személyekre, cselekvő emberekre, de a legszükségesebb mégis Isten Lelkének vezetése, a Jézus Krisztusban kapott kegyelem, amire mindenkinek szüksége van. Az áhitatot követően Fekete Vince főgondnok köszöntötte a jelenlévőket, majd Kendi Csaba, a Zempléni Egyházmegye esperese és Liskai Gusztáv Bodrogszentes polgármestere osztotta meg gondolatait a kis időre templommá váló nagyszátor alatt ülő, énekével Istent magasztaló gyülekezettel.

A nyitó istentisztelet követően a kiscigéresi Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola diákjainak Csillagj! című bábelőadása következett a nagyszínpadon. A kicsi gyerekek sorba ülve

nézték végig szüleikkel, vagy éppen nagyszüleikkel az előadást, majd a legkisebbek egész napos foglalkozáson vehettek részt, amelyek sorában a kézműveskedéstől az íjászig sok mindent kipróbálhattak, de még lovagolni, vagy éppen a Vizsolyi Biblia első lapjának korhű nyomdán való nyomtatására is volt lehetőségük.

Az Egyházmegyei Napnak helyet adó iskolaudvarról többen a református templom felé indultak, mivel a templom mellett felállított, a reformáció jubileumára Balla Lajos fafaragó által készített emlékoszlop leleplezésére került sor. Ezt követően az ünnepség már a templomban folytatódott, hi-

szen az Árpád-kori református templom teljes külső felújítása valósulhatott meg a magyarországi Teleki László Alapítványnak támogatásának köszönhetően. A hálaadó alkalmon Géresi Róbert püspökhelyettes a 90. zoltár versei alapján

szólt, majd Káldi Gyula a Teleki László Alapítvány képviselőjében a szentesi templom építészeti és műemléki jelentőségét méltatta.

Mideközben egy harmadik helyszínen, a település futballpályáján is zajlottak az események, ahol az egy héttel korábban, Kiskövesden megvalósult Egyházmegyei Gyermekek Focikupa selejtezőjének első négy csapata lépett a pályára, hogy eldőljenek a helyezések. A döntő meccset Királyhelmece és Kiskövesd-Bodrogszerdahely közös csapata játszotta, amelynek eredményeként a vándorkupa ismét Királyhelmecekre került.

Voltak, akik a templomnál maradván Luther és Kálvin imádságaiból összeállított imasétán csendesedhettek el, majd Nyéky Miklósnak és társainak a komolyzenei koncert-

jén vehettek részt, kapcsolódva a zsolttáros dicsőítéshez.

A nagyszínpadon a délutáni program a kiskéresi ifisek előadásával kezdődött, akik Luther Márton és Kálvin János életét mutatták be. A figyelemfelkeltő előadást követően az eredményhirdetések következtek, mivel a korábban meghirdetett egyházmegyei rajz- és fotópályázat kiértékelése után a helyezettek elismerő oklevelet és ajándékot kaptak. A pályázatra érkezett rajzokat egész nap a kultúrházban lehetett megtekinteni hasonlóan a reformáció emlékkiállításához és a gyülekezetek tablójának kiállításához, amelyeket szemlélve a látogató egy átfogó képet kaphatott a reformáció és a Zempléni Egyházmegye történelméről, a gyülekezetek életéről,

mindennapjairól. Az említett pályázatok mellett a főzőverseny kiértékelése is megtörtént a zsűri döntése alapján, így a leleszi gyülekezet szakácsa állhatott a képzeletbeli dobogó legfelső fokára, akit a kistárkányi és a királyhelmecei gyülekezet főzőcsapata követett.

A gyülekezeti kórusok bemutatkozása mindig színessé teszi a háromévenként megrendezésre kerülő egyházmegyei alkalmat, hiszen az érkező kórusok változatos felállásban és különböző hangszerkísérettel magasztalják az Urat. Ezúttal is szép színfoltja volt a kóruséneklés a napnak, mivel a kiskéresi, a kiskövesdi, a ladmóci, a nagykövesdi, az örösi valamint a Kistárkány-Tiszacsernyő-Ágcsernyő egyesített kórus lépett színpadra sokak örömeire. A kórusokat követően már kicsit más stílusú, de ugyancsak az Urat magasztaló zenekarok következtek, hiszen a budapesti Mandák Band

keresztyén könnyűzenével szolgált, az őket követő, bodrogszerdahelyi tagokból álló Karcsa Parti dicsőítő csapathoz hasonlóan.

A kora estébe nyúló program utolsó előadójaként Mészáros János Eleket, a Csillag Születik televíziós tehetségkutató műsorából ismert református presbitert köszönthették a jelenlévők, akik a koncert zenei élményén túl bátorítást is nyerhettek a magyarországi vendég bizonyágtételeit hallgatva.

Egyházmegyei Napként lett meghirdetve a Zempléni Református Egyházmegye kiemelt rendezvénye, s egyértelműen az egyházmegyéhez tartozó gyülekezetekből érkeztek a legtöbben, hogy találkozzanak, együtt legyenek, hálát adja-

nak, de más egyházmegyeiből és más felekezetekből is voltak szép számmal jelenlévők. Ez utóbbi azért is öröndetes, mert már az esemény szervezésekor célként fogalmazódott meg, hogy a református egyház ilyen módon a templom falain kívül is megmutatkozzon, s miközben ragaszkodik a bibliai alapokhoz, ajtót nyit a keresők felé, ilyen módon is betöltve küldetését.

Molnár István

Tiszántúli Református Egyházkerület nőszövetségi konferenciája

A SzRKNE Ungi Egyházmegyéjének szervezésében két autóbusszal indultunk 2017. június 24-én Debrecenbe arra a kerületi nőszövetségi konferenciára, amelyre immár hagyományosan meghívást kapnak a Kárpát-medencében működő kerületi nőszövetségek képviselői.

Debrecen Kistemplomában gyülekezett a mintegy 700 résztvevő, s hallgatta meg Marton Ilona (Vajdaság – Szerbia) igehirdetését. A konferenciát Dr. Gaál Botondné Dr. Czeglédy Mária, a Tiszántúli Református Egyházkerület Nőszövetségének elnöknője nyitotta meg ünnepélyesen, majd Szakács György lelkész röviden ismertette a Kistemplom történetét.

Kurgyis András karnagy visszatérő lelkes vendége a konferenciának, és ez alkalommal is, több szép éneket tanulhatunk az ő irányításával. Orosz Adrienn doktorandusz „Reformátori alapok és az ébredés hatása” c. előadását követően P. Tóthné Szakács Zita országos elnök tartott előadást „Krisztus jó illata” címmel. Gilicze Andrásné titkár ezután sorban köszöntötte Erdély, Királyhágó-mellék, Kárpátalja, Vajdaság és Felvidék, valamint a Tiszántúli Egyházkerület jubiláló és újonnan alakult nőszövetségeit, amelyeknek el-

nőknői Isten Igéjével köszöntötték a jelenlevőket, s köszönték meg a meghívást.

A Kollégium zsúfolásig megtelt ebédlőjében szembesültünk azzal, hogy milyen sokan érezték fontosnak eljönni erre

az alkalomra, ahol az éppen tanácskozó Generális Konvent tagjaival is összefutottunk. A nőszövetségi konferencia az ebéd után a Nagytemplomban folytatódott, ahol a Generális Konventtel közösen került sor az istentiszteletre, melyen Áder János, Magyarország köztársasági elnöke köszöntötte a jelenlevőket, majd a különböző egyházkerületek püspökei vállaltak részt az igehirdetés szolgálatában. Az ünnepség egyrészt a magyarországi református egyház megalakulásának 450. évfordulója, másrészt pedig a Heidelbergi Káté új magyar fordítása és annak ünnepélyes elfogadása alkalmából került megtartásra, amelyet a közösen vett Úrvacsora erősített meg.

A nagy hőség ellenére, utunk zökkenőmentesen valósult meg, amelyért Istené a dicsőség.

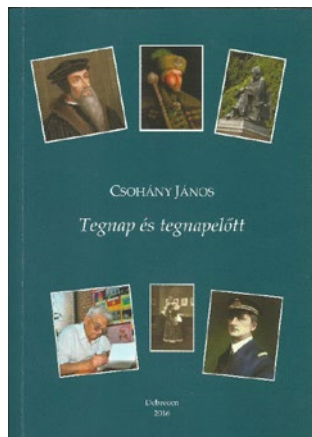
Krausné Rebres Sarolta

Tegnap és tegnapelőtt

Tudományos igényvel, de olvasmányos stílusban megírt kötetet nyújt az olvasó kezébe Csohány János egyháztörténész, mely a szerző tanulmányainak, eszéinek, előadásainak válogatását tartalmazza. A reformáció félévezredes jubileumát köszönti ily módon az ismert debreceni teológus, akinek ez a negyvenegyedik önálló kötete. Emellett újságcikkei sem ismeretlenek a Kárpát-medencei reformátusok előtt, hiszen hosszú évek óta az erdélyi, partiumi és felvidéki egyházi lapok hűséges és kedvelt szerzője.

A Kazinczy Ferenc Társaság gondozásában megjelent kötet első része a reformáció évszázadai előtt tiszteleg. Ahogy az ajánlást író Kiss Endre József is fogalmaz, a szerző könnyedséggel és páratlan tudás birtokában vezet az olvasót, válaszol meg kérdéseket és látat összefüggéseket. A kötet második része

történelmi arcképeket tár elénk. Személyes életutakon keresztül tárul elénk a magyar történelem egy-egy fontos szaka-

za. A legtöbb közülük hiánypótló portré, az emlékeztetés és a tisztelgő emléklítés nemes szándékával. A Tegnap és

tegnapelőtt harmadik részében a szerző irodalmi esteken, könyvbemutatókon, kiállítás megnyitókön elhangzott beszédeiből és recenzióiból olvashatunk, több meghatározó alkotásra és alkotóra fókuszálva.

Csohány János könyvét a gondolkodó olvasó fogja értékelni, aki a reformációt ünneplő esztendőben a hitújítás történelmi folyamataira, Isten felhasználta eszközeire is figyelni, emlékezni kíván, mindezt hálaadással. Ugyanis Csohány János kötetének szereplői és eseményei ezt, a hálát szülik a múltunk tegnapjába és tegnapelőttjébe visszatekintő olvasó szívében.

(Csohány János: Tegnap és tegnapelőtt. Írások a reformáció fél évezredes jubileuma elé. Kiadta a Kazinczy Ferenc Társaság, Debrecen, 2016.)

Fábián Tibor

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Szemet szúr az anarchia

(Az „Israel Heute” című folyóirat áprilisi számában figyelemreméltó interjú jelent meg bizonyos Izraelben működő „civil” szervezetek tevékenységéről, amely tevékenység bizonyítottan nemzetbiztonsági problémát jelent. A háttérben ugyanaz a személy áll, akinek nevét leírva egyes „tudathianyos körök” azonnal antiszemita-ként bélyegzenek meg bárkit. Az interjú elolvasása után fel kell tennünk a kérdést: Izrael állam antiszemita?) Szerkesztőség

Aviram Zeevy egy aránylag kis szervezet, az „AdKan” révén vált ismertté. A név magyar jelentése „Eddig” (és ne tovább!). Harminchét évesen politikai irányultságát „jobb-közép”-ként jellemezhetnénk. Korábban az izraeli titkosszolgálatnak dolgozott, jelenleg saját biztonsági és magánnyomozó irodája van, melyet a 2014-es, Gáza övezetben végzett hadműveletek után alapított, miután tehetetlenül kellett nézni, hogy a baloldali tüntetők a katonákat gyilkosoknak nevezik, s Izraelt háborús bűnösnek igyekeznek kikiáltani. Az elmúlt években az AdKan egy sor nyomozást végzett, melyek során bebizonyosodott, hogy magukat emberjogi szervezeteknek nevezők feszültséget szítanak Izrael állammal, majd elítélik, mint bűnöst. Még törvényszegéstől sem riadnak vissza. Ezek a csoportok, amelyen Nem Kormányzati Szervezeteknek (NGO)-nak nevezik magukat, szinte akadálytalanul végezhetik bomlasztó tevékenységüket, amelynek célja Izrael állam megsemmisítése. Először 2016 januárjában tudósított az izraeli TV 2-es csatornája egy ilyen titkos leleplező nyomozásról, amelynek eredményeként különböző támogatási folyamatokra derült fény. Így az Ezra Nawi anarchista szervezet tevékenységére, amely palesztinokat részesített anyagi támogatásban, ha azok készek voltak izraeli hadsereg elleni tüntetéseket szervezni és azokon részt venni. Ez a szervezet pacifistaként jellemzi önmagát, miközben videó felvételek készültek arról, hogy adják át azon palesztinok névsorát a Palesztin Hatóság embereinek, akik fölterü-

letet adtak el zsidóknak. Köztudott, hogy az ilyeneket a Palesztin Hatóság megkínozza és kivégzi. A 2016 márciusában bemutatott film a „Breaking the Silence” (Megtörni a hallgatást) szervezet tevékenységét állítja reflektorfénybe. Ez a szervezet a mit sem sejtő katonáktól igyekszik információkat szerezni. A harmadik adást ez év januárjában sugározták, amelyben s nevezett szervezet aktivistáját, Nadav Weimant mutatták be, aki a terroristákat szabadságharcosoknak nevezte.

IH: Israel Heute: Miért van szükségünk az AdKan szervezetre?

A demokratikus államok félnek szembekerülni a baloldali radikális csoportokkal, mert nagyon gyorsan demokrácia-ellenes megbélyegzést kapnak. A politikai korrektség légkörében senki nem akarja magát kitenni az emberjogi szervezetek, vagy más államok ítéletének.

IH: Mi az Önök szervezetének feladata?

Emberek titkos jellegű munkát végeznek, hogy leleplezzék ezen radikális szervezetek valós tevékenységét. Egyik munkatársunk Ezra Nawi jobb kezé-ként dolgozott, s így lehetőségünk volt alapos áttekintést nyerni az egész szervezetről. Gyűjtjük az információkat az anarchistákról és palesztin szövetségeikről, hogy minél kisebb kárt okozhassanak.

IH: Mik azok az értesítéseket Ezra Nawi-ról sikerült szerezniük?

Bizonyítékaink vannak arról, hogy külföldi ügynökökkel tartja a kapcsolatot (15 évre büntethető). Ezenkívül a palesztin biztonsági szolgálattal is kap-

csolatban áll. Yehuda Shaul, szintén e szervezet tagja, rendszeresen Beit Jalában tartózkodik és szabadon mozog a palesztin fennhatóság által irányított területeken. Ezt csak olyanok tehetik meg, akik hasznos szolgálatokat tesznek a palesztin hatóságnak. Bebizonyosodott, hogy katonai információkat is gyűjtenek, amelyeknek semmi közük az emberi jogokhoz.

IH: Miért nem állították bíróság elé ezeket az embereket?

Erre nem tudok válaszolni. A rendőrség megkapta a megfelelő információt, s az ügy a főállamügyész asztalán van. Ha ez így megy tovább a legfelsőbb bírósághoz fordulunk.

IH: Avi Dichter, a belbiztonsági szolgálat volt vezetője úgy nyilatkozott a televízióban, hogy emberjogi aktivistaként kezdi és kémként végzi. Ön szerint miért?

Mert minden eseményt külön-külön kezelnek, ahelyett, hogy az összefüggéseket felismernék. Ennek az az eredménye, hogy azonosulnak az „áldozatokkal”, s végül úgy értékelik, hogy egy katona leszúrása nem terrorcselekedet. Az a palesztin, aki reggel kést vesz a kezébe, hogy ilyen tettet hajtson végre, az nem spontán akciót visz véghez. Az arab-zsidó konfliktus többé-kevésbé az 1929-es hebroni mészárlással kezdődött, ahol a város zsidó lakosait minden ok nélkül lemészárolták csak azért, mert zsidók voltak. A zsidó önvédelmi milíciák, amelyekből formálódott a hadsereg, ezt követően jöttek létre, s nem okai, hanem következményei a terrornak. Ha a szervezet látogatói Hebronban a Dávid- király utcában járnak, és az aktivisták nem mondják el, hogy 1929-ig itt egymás mellett éltek arabok és zsidók, akkor könnyen válnak Izrael ellenes gondolkodású emberekké.

Tsvi Sadan, Israel Heute ford. Csoma László

A hittan órán a becsületről tanulnak a gyerekek. A pap feltesz nekik egy kérdést:

- Gyerekek, ha én eladom a házamat, autót, mindenemet, és a pénzt a templomnak adományozom, akkor a Mennybe jutok?

- Neeem! - felelik kórusban a gyerekek.

- És ha minden nap kitakarítom a templomot, és gondozom a kertjét, akkor a Mennybe jutok?

- Neeem! - válaszolják ismét.

- És ha szeretem az állatokat, és minden gyereknek adok édességet, és gondoskodom a családomról, akkor a Mennybe jutok?

- Neeem! - hangzik a válasz.

A pap büszkén néz a gyerekekre:

- Tehát, mondjátok meg nekem, mikor jutok a Mennybe?

Egy kisfiú rávágja:

- Ha már meghaltál!

A Kárpát-medence Reformátussága

MEGERŐSÍTETT HITVALLÁSI KÖZÖSSÉGBEN

Hitvalló közössége megalakulásának és a Második Helvét Hitvallás elfogadásának 450. évfordulóján ünnepi zsinatot tartott a Magyar Református Egyház 2017. június 24-én Debrecenben. Az alkalmon elfogadták a hitvallás új magyar fordítását, valamint a kanadai és a luxemburgi református diaszpóra is csatlakozott a határokon átívelő zsinati közösséghez.

Az ünnepi zsinat Fekete Károly, a rendezvénynek otthont adó tiszántúli egyházkerület püspökének köszöntésével vette kezdetét. „A reformáció a hit személyeségével fordulatot hozott Isten és ember kapcsolatában” – fogalmazott. Mint mondta, a 450 éves református egyház ünnepli a megszólítható, Krisztusban megjelent Istent – aki ma is az egyház középpontjában áll.

„A lelki szabadságot köszönjük meg a Szentháromság Istennek, kívánom, hogy e szabadságot éljük át a korokon, földrajzi határokon és kultúrákon átívelő egyház közösségében, mely összekapcsol bennünket ötszáz és négyszázötven évvel ezelőtt élt hitvalló őseinkkel és egymással” – mutatott rá Fekete Károly.

Velünk élő értékek

Áder János köztársasági elnök köszöntőjében a Vizsolyi Biblia fordításának jelentőségét hangsúlyozta, mely komoly fordulópont volt a magyar nyelv használatában és a nemzet tudat erősítésében. „Ötszáz éve a reformáció azt üzent a világnak, hogy az embert nem csak a fejlődés és a javak birtoklása teszi boldoggá” – fogalmazott. A köztársasági elnök példaként említette Ady Endrét, Kölcsey Ferencet, Ravasz Lászlót, Szenci Molnár Albertet, Karácsony Sándort, Bibó Istvánt, Bethlen Gábort és Makkai Sándort, mint a reformáció szellemiségének példamutató alakjait. „Nem a hitük tette őket naggyá, de hitük nélkül a tőlük kapott örökségünk másmilyen lenne” – mutatott rá.

Áder János szerint, ha feltesszük a kérdést, mi a legnagyobb kincs, amit a reformáció adott a magyar nemzetnek, a választ is könnyen megtalálhatjuk: „Anyanyelv, zsoldárok, magyarságtudat – mindez a kultúránkba ivódott, a közös életünkbe épült, hozzánk tartozó értékek, de a legnagyobb jó nem más, mint a református magyar ember” – hangsúlyozta a köztársasági elnök.

Egység és közösség

A zsinaton köszöntő beszédet mondott Martin Engels, a Németországi Református Szövetség moderátora és Papp László, Debrecen Megyei Jogú Város polgármestere. „Pál apostol óta tudjuk, hogy a köszöntő szavak

egységét szimbolizálja és kiemelkedő történelmi eseményeknek adott otthont.

Növekvő közösség

A Magyar Református Egyház 2009. má-

nem csak udvariaskodás, hanem kifejezi, hogy egységben és közösségben vagyunk egymással” – fogalmazott Martin Engels, aki azt is kiemele, hogy a zsinat is kifejezi azt a teológiai, hitbéli valóságot, hogy Jézus Krisztus egyháza az egyéni sajátosságokon túl kölcsönös kapcsolatban áll egymással. „Az egyház sose volt mindenhol azonos, de fejében, alapjában egy volt” – tette hozzá.

Mint mondta, a megemlékezés azért is izgalmas, mert a Második Helvét Hitvallás születési körülményei és hatástörténete ökumenikus gyökerekkel bír. Martin Engels szerint a kezdetektől látható, hogy a református egyház mindig hitvalló egyház volt, hitvalló irataiban Isten akaratával és ígéreteivel foglalkozik.

Papp László beszédében rámutatott, hogy a keresztyén hit nem vélekedés, hanem a legszilárdabb bizalom és a Lélek nyilvánvaló helyeslése. Mint mondta, a Második Helvét Hitvallás tartalmát adott a keresztyén ember hitének, útjára indítva az egykori Andrástemplom oldalkápolnájából egy Istent és embert egymáshoz közel hozó egyházat.

„Büszkén valljuk, hogy Debrecen a reformáció kezdetétől máig meghatározó lelki és szellemi központja a magyar protestantizmusnak” – fogalmazott. Papp László kiemelte, hogy a református közösség meghatározó szerepet vállalt hazánk történelmében, valamint rámutatott, hogy ennek szimbóluma a debreceni Nagytemplom, mely a magyarság

jus 22-én elfogadott alkotmánya lehetővé teszi, hogy a Magyar Református Egyházhoz csatlakozhassanak a Kárpát-medencén kívüli református közösségek is valamely Kárpát-medencei egyház vagy egyházkerület útján. Ezzel a lehetőséggel élve kérte csatlakozását a Kanadai Magyar Református Egyházak Szövetsége és a Luxemburgi Magyar Protestáns Egyesület.

A kanadai közösség nyolc évvel ezelőtt fejezte ki először csatlakozási szándékát, a megküldött dokumentumaik alátámasztották a szövetség magyar református egyházként való működését, ezért a Generális Konvent hozzájárult csatlakozásukhoz. A Kanadai Magyar Református Egyházak Szövetsége a következő években tárgyalásokat kezdett az általuk a csatlakozáshoz választott Tiszántúli Református Egyházkerület elnökségével, akik két képviseleti hely átadását ajánlották fel a szövetségnek.

A luxemburgi református közösséghez rendszeresen utaztak Kárpát-medencei lelkészek, melynek nyomán az ottani reformátusokban néhány éve felmerült az igény, hogy külön lelkipásztort kérjenek, így a Generális Konvent Elnöksége 2012-ben a Debrecen-nagytemplomi egyházközség akkori lelkészét, Petró Lászlót bízta meg, aki évi nyolc vasárnap szolgált kint. Ezt követően a luxemburgi közösség létrehozta a Luxemburgi Magyar Protestáns Egyesületet, mely a Tiszántúli Re-

formátus Egyházkerületen keresztül kérvényezte csatlakozását a Magyar Református Egyházhoz 2014 nyarán, melyet a Generális

Konvent Elnöksége támogatott. A csatlakozás az egyházkerület képviselői helyeinek számát nem érinti.

A csatlakozásokról szóló határozatokat egyhangúlag elfogadták a Zsinat tagjai, és ennek fényében az alkotmány függelékét is módosították.

Egység a jogban

A Generális Konvent Egyházalkotmányi Bizottságának feladata, hogy figyelemmel kíséresse a részegyházak jogalkotását, áttekintse a jogharmonizáció szükségességét és lehetséges területeit, valamint tapasztalataival segítséget nyújtson jogalkotási és jogértelmező kérdésekben. Egy-egy részterület összehasonlító vizsgálatainak tapasztalatait minden évben a Generális Konvent elé terjesztik, így felmerült a közös törvényalkotás terve is - erről Kocsis Márta, a bizottság elnöke számolt be.

Látva a részegyházak hasonlóságait és a kialakult jogrend eltéréseit, még nem közös törvényeket alkotnak, hanem először összegyűjtik a jogalapokat és jogelveket, melyeket a Bizottság ajánlasként tesz közzé, „hogyan az alapelvek részegyházakban történő alkalmazása formálja egységünket” - foglalta össze Kocsis Márta. Ez már nem csak a szimbolikus együvé tartozást és testvéri kapcsolatot jelentené, hanem gyakorlati, egyházszerkezeti, politikai és jogi szempontokat is, melyek lehetővé teszik a közös alapelvek megfogalmazását és átfogóbb jogegységi gyakorlat megteremtését, értelmezését és közös egyházi jogalkotás és nyelvhasználatot. Az ajánlás négy részből áll, melyek az egyházszerkezetre, egyházkormányzatra, jogalkotásra és jogalkalmazásra, illetve a fegyelmezésre terjednek ki.

„A részegyházak a fentiekben kifejtett önállóság mellett, azonban az egymás iránti szolidaritást lelki, egyházkormányzati és anyagi kérdésekben is kifejezik. Megjelenik ez a részegyházak által a közös testületek elé hozott problémák tanácsolásban, a közös képviselőben, egymás terheinek hordozásában, a közös költségek viselésében, az oktatás, a diakónia, a misszió céljainak, feladatainak megszervezésében, összehangolásában, jogelvi egység-

irány nyújtásában, az általános és az egyedi szükségések támogatásában” - zárta előterjesztését Kocsis Márta az ajánlás részletével. Az ajánlás elfogadásáról szóló határozati javaslatot a Zsinat elfogadta.

Hitvallási egységben

Buzogány Dezső, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora, a Második Helvét Hitvallás fordítója előadásában összefoglalta a 450 évvel ezelőtt elfogadott hitvallás történetét és máig tartó hatásának jelentőségét.

„Profétákat és apostolokat termő idő volt a 16. század, Isten gazdagon kiárasztotta kegyelmét egész Európára, mintha csak az Újszövetség kora tért volna vissza néhány évtizedre: bőven termett a hit és a szellem kapcsolatának gyümölcse” - fogalmazott előadása kezdetén. Az egyháztörténész arra is rámutatott, reformátusságunk és a reformáció elmúlt századai elegendőek arra, hogy bárkit meggyőzzenek: a reformációnak és a magyar református közösségnek minden joga megvan arra, hogy továbbra is fennmaradjon - immár a történelem adja ezt a jogot.

Mint mondta, a Második Helvét Hitvallás a legalkalmasabb időben jelent meg. Bár Heinrich Bullinger magánhitvallásának írta meg 1562-ben, négy évvel később komolyabb nyilvánosságot kapott, amikor III. Frigyes pfalzi választófejedelem a birodalmi gyűlés előtt ennek segítségével tett bizonyosságot a reformáció helvét irányzata mellett. „Nem lett alapokmánya az európai protestantizmus politikai egységének, de ennél fontosabb és tartósabb eredményt ért el: létrehozta az európai református egyházak hitvallási egységét” - hangsúlyozta Buzogány Dezső.

Bár a reformáció korának lelkészei kiválóan tudtak latinul, a magyar fordítást indokoltta tette a történelmi helyzet: az egyre erősödő rekatolizáció miatt a református egyház főurak támogatását kérte, ezért latinul nem tudó patrónusait ellátta a szükséges szellemi muniációval és lelki táplálékkal. Buzogány Dezső kitért arra is, hogy erdélyi képviselők nem vettek részt az 1567-es zsinaton, majd évszázadokon keresztül sem fogadták el hivatalosan alaphitvallásnak, ennek ellenére minduntalan jelen volt az egyház életében kiindulási alapként. Több évszázad után a 20. században jelent meg az erdélyi egyház alkotmányában.

„Aki a Szentírást olvassa, Isten kegyelméből hívó lehet, de református nem. Ahhoz, hogy reformátusok is legyünk, szükség van a Szentírás tanításának rendszerbe szedett összefoglalására, a hitvallásra, mely nem csupán tankönyv, hanem Isten igazságaira vezérlő kalauz” - mutatott rá az egyháztörténész.

Összetartó hitvallás

A Kálvin János Kiadó kezdeményezése nyomán 2013-ban vette napirendjére a hitvallás új fordításának kérdését a Magyarországi Református Egyház Zsinatának elnökségi tanácsa, majd a Generális Konvent Elnöksége. A Heidelbergi Káté új fordításának elfogadásával együtt „A Magyarországi Református Egyház hitvallási iratai” című kiadványából is új, átdolgozott kiadást tervezett készíteni a Kálvin Kiadó.

A Generális Konvent Elnöksége a szöveg átdolgozása helyett végül új fordítás elkészítése mellett foglalt állást, melyet Buzogány Dezső professzor készített el és Bogárdi Szabó István dunamelléki püspök lektorált. Ezt követően egy Kárpát-medencei egyházkerületi delegáltkból álló bizottság dolgozott a szöveg véglegesítésén, megvitatta a fordítással kap-

csooltos stilsztikai és teológiai kérdéseket, hogy a református hitvalló közösség megalakulásának 450. évfordulójára elkészülhessen a mai magyar nyelvű Második Helvét Hitvallás.

A Zsinat tagjai köszönetet mondtak a Második Helvét Hitvallás fordítójának, Buzogány Dezső professzornak, és lektorának, Bogárdi Szabó István dunamelléki püspöknek, valamint a fordítás ellenőrzésével megbízott bizottságnak az elmúlt évek áldozatos munkájáért.

Ezt követően a Magyar Református Egyház zsinata, a részegyházak ajánlására, egyhangúlag elfogadta, hogy a II. Helvét Hitvallás átdolgozott szövege a Magyar Református Egyház egységesen használt szövegű hitvallása legyen. A részegyházak képviselői aláírták a II. Helvét Hitvallás megerősítéséről és az új magyar fordítás elfogadásáról szóló nyilatkozatot.

Reformátorok útján

A Magyar Református Egyház Zsinata az 1567-ben tartott debreceni alkotmányozó zsinat 450. évfordulóján, a reformáció 500 esztendejét felidéző emlékvédben ünnepi nyilatkozatot fogadott el, melyben hálát ad Istennek az elmúlt évszázadokért és a hitvallás szellemében megfogalmazza mai küldetését.

Farkas Zsuzsanna, fotó: Dimény András, Vargos / reformacio.ma

Értékmentés mester fokon - hittel, sok türelemmel

Homolya Dávid lenyűgözően sokoldalú művész: orgonaművész, nemzetközi orgonaszakértő, orgonatervező. Zenei végzettségét a Bázeli Zeneakadémián, a Schola Cantorum Basiliensis Régi Zenei Főiskoláján, valamint a Trossingeni Zeneművészeti Főiskola nemzetközi OrganExpert Master-stúdiómán szerezte. Organistaként maga is rendszeresen ellát egyházzenei szolgáltatást. Orgonaszakértőként igazi hiányszakmában végez ismeretterjesztő, építő munkát. Orgonakincsek megmentése fűződik a nevéhez a történelmi Magyarország területén. Egyik kiemelt jelentőségű munkája, a Kálvin téri református templom rekonstruált Deutschmann-orgonája, amelynek hangját sokan élvezhetik. Munkáját nem tudná a családja támogatása nélkül végezni. Feleségével két kislányuk van. Homolya Dávid a kevés ma élő polihisztor egyike. Ő szerényen csak annyit mond: Nagyon szeret ágazó az érdeklődésem.

- Hogyan jött a szerelem az orgonával és milyen kép él Önben erről a fejedelmi hangszerről?

- A kép, ami bennem él erről a hangszerről, az egy majesztetikus, egy nagy és rendkívül ünnepélyes megjelenésű és hangú, az ünnephez kötődő tárgy, de nem csak tárgy, hanem hangszer, tkp. épületelem is, ha úgy tetszik, és egy ünnepi életérzés. Ez nekem az orgona. Ami nagyon érdekes volt, még annakidején, amikor ismerkedtem az orgonával, nálunk, tehát aho-va én templomba jártam, ott nem is volt orgona, csak harmónium. Annak egy akkora térben, mint a mi templomunk volt, nem lehetett olyan hatása. Arra volt jó, hogy lekísérte a népekeket. De amikor elvetődtem más templomokba, és hallottam az orgonát, ez a hangspektrum, hogy a hangok a nagyon magastól a nagyon mélyig terjednek, hangerőben pedig a hangostól a halkig, egy szinte mennyországi hatással bírt. Olyan nehéz volt egy emberhez kötni ezt a borzasztóan széles spektrumot. Ahogy ismerkedtem a dologgal, volt, hogy oda-kerültem a karzatra vagy ahol éppen az orgona állt, és akkor láttam, hogy hogyan kezelik ezt a nagy-nagy hangszert. Ez borzasztó érdekes volt. Tett is rám olyan hatást, hogy nekem ezt ki kell próbálni. Egyre inkább behajtottam magam, hogy én ennek a hangszernek a lényét megismerjem, hadd tudjam használni, kezelni, sőt liturgikus közegben is meg tudjam szólaltatni. Ez egy nagy dolog.

- Hogy valakiből orgonaművész lesz, az a zene és a hangszer iránti szerelem kapcsán érthető, de hogyan lesz valaki orgonaszakértő? És mit szolt hozzá a családja?

- Orgonaszakértő úgy lesz szerintem valakiből - saját esetemből kiindulva -, hogy magába a hangszerbe szeret bele. Az exhibicionizmus ellentéte ez, mert általában egy művész meg szeretné mutatni magát, van benne egy egészséges önmutatási vágy, a „szeretném ha szeretnének” vágya. Amikor az ember a hangszerbe szeret bele, akkor egy kicsit önmagát a háttérbe

szorítja, és magának a jelenségnek hódol, az búvóli el és nem arról szól az orgonajáték, hogy én a magam képességeit akarom megmutatni, jó nevet akarok magamnak szerezni, hanem főleg arról szól, hogy itt van ez a varázs, és hogyan lehetne ezt a legjobb módon kibontakoztatni. Azt hiszem, hogy így közeledik valaki az organológiához, és innen az út már magától megy. Rengeteg hangszert megismertem belülről-kívülről. Első orgonatanárom, az Esztergomi Bazilika jó emlékeztető organistája volt, Baróti István, aki maga is organológus és egy remek organista, és nagyon sok mindenben tudott tanácsot adni. Ő vezetett be az organológiába. Utána Erdélyben töltöttem el egy elég hosszú időt, ahol régi hangszereket tudtam tanulmányozni. Majd mikor Svájcba kerültem el tanulni, akkor már úgy képzeltem el az organistaságot, az „orgonanyűvész” ars poeticát, hogy párhuzamosan nagyon behatóan szeretnék az orgona szerkezetével, természetével, hangjával, esztétikájával foglalkozni és megismerni. Így a bázeli tanulmányaim után, eljutottam Németországba,

ahol ment - egy sajnos kérészerű - orgonaszakértői képzés. Ezt elvégeztem, így hivatalosan is mesterfokú végzettséggel bíró szakértő vagyok. Mivel ez a stúdióm később nem ment tovább - főleg a gazdasági válság következtében -, ezért ilyen diplomával nagyon kevesen rendelkeznek az egész világon - van két magyar, az egyik az én vagyok, és rajtuk kívül még kb. 3-4 ember. Ettől függetlenül lehet valaki orgonaszakértő, mert ez nem feltétlenül hivatalos tanulmányok kérdése, az ember képezheti magát, nekünk is rengeteg önképzésre volt szükség. Németországban van olyan lehetőség, hogy „gyorstalpalón” lehet egyházi orgonaszakértő valakiből. Ez a képzés arra jó, hogy legyen valami fogalma az orgona felelős használójának arról, hogy mit lehet és mit nem tenni az orgonával, mik a lehetőségek, és mi az, amit nem szabad. Bizonyos fókig ez a képzés is lehetővé teszi, hogy egy organista vagy kántor, tehát nem orgonaépítő felügyelhesen egy javítást, vagy restaurálást. Hát, ilyesmi ez az orgonaszakértő szak.

- Ki volt Önre zeneileg, szakmailag a legnagyobb hatással?

- Többen is voltak rám hatással. Az első rám

nagy hatást gyakorolt ember az említett jó emlékeztető Baróti Pista barátom volt. Neki köszönhetem nagyrészt az organológiai szakírányt és rengeteg tapasztalatot is. Aztán rengeteg más mesterem is volt az életben. Nagy hatással volt rám a nagyszombati Hermann Binder orgonaépítő mester. Ő egy segesvári származású szász, atyai jó barátom a mai napig. Ő volt az első - aki erdélyi lévén, és mivel Erdélyben rengeteg a történelmi vonatkozású orgonakincs van -, aki tkp. behatóan tudott foglalkozni a történelmi Magyarország orgonáival, organatípusaival, tájaival. Lényegében az ő révén kerültem a „szakmába”, illetve az ő révén született meg ez a kifejezetten specifikus, történelmi magyar irányultságú érdeklődésem, mint organológusnak.

És ott vannak a mestereim, Baróti Pista után említhetném mondjuk a külföldi mestereimet, de több szakmai kapcsolatam van persze itthon is. Kiemelném Jean Claude Zehndert, aki a régizene-kutatás, Bach-kutatás doyen-je orgona irányban és Wolfgang Zerert, akinél a diplomámat szereztem. Ők mind nagy hatással voltak rám.

- Melyek a legemlékezetesebb orgonaszakértői munkái?

- Nem könnyű kérdés, mert volt egy pár. Az első és emblematikus munkám Gelencén volt, Erdélyben, Székelyföld keleti csücskében, Kézdivásárhelytől kicsit kelet felé. Itt van egy részben Árpád-, részben Anjou-kori, középkori templom, ami Unesco-védettség alatt van. Rendkívül értékes, a Szent László legendát ábrázoló középkori freskók vannak a falán, és késő reneszánsz kazettás mennyezete van annak ellenére, hogy katolikus templomról beszélünk. Varázslatos szépségű templom! Nagyon fiatalon, szinte gyerekként jártam ott, éppen akkor restaurálták a templomot. Az orgonája tkp. egy üres doboz volt. Azt lehetett látni, hogy valamikor egy gyönyörű barokk hangszer lehetett, sajnos széthordták a tartalmát, tönkrement. A restauráláskor az orgona üres dobozként visszakerült a karzatra. A kézdívásárhelyi kántorral fejünkbe vettük, hogy ebből a hangszerből orgonát fogunk csinálni és rekonstruáljuk, hogy mi lehetett valamikor ebben a dobozban. Azt gondolom, hogy Bors László erdélyi, újtusnádi orgonaépítő mesterrel karöltve, aki ezt a megbízást kapta, egy nagyon sikeres rekonstrukció született a kezünk munkája által. Egy fantasztikus barokk hangú, barokk kinézetű, az eredetihez hasonló barokk orgonapozitívot sikerült összehozni. Itt kezdődött lényegében az én szakmai pályafutásom. Ezután több megbízást is kaptam. Méretben a legjelentősebb a Budapest Kálvin-téri református templom Deutschmann-orgonája, melyet restauráltunk, nagy részben pedig rekonstruáltunk. Ez is egy fantasztikusan meggyőző, megtévesztően eredeti hangú és eredeti felépítésű hangszer lett, mely a 18. század végét és a 19. század elejét

idéri. Stílusban egy teli találat. Rendkívül intenzíven és meggyőzően visszahozza azt a miliőt, amit egy ilyen korú orgona, egy eredeti hangszer tud adni. A kivitelező egy nagy cég, a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúra volt.

Ezen kívül most is van 3 futó projekt. A mátraverebély-szentkúti kegytemplom orgonáját nemsokára befejezzük, szintén a pécsiek építették. Ezt a hangszert én terveztem. Az intonáció mostanában fog lezárulni. Ez lényegében egy utánérzés. Nem egy rekonstrukció, hanem felvidéki és erdélyi orgonatípusokból összeszedett esszencia, egy párlata annak a korszaknak, amikor a török alól felszabadult Magyarországon - nagyjából a mai Magyarországon - még nem igazán nőhetett újra ki a földből az orgonakultúra. Felvidéken és Erdélyben azonban virágzott és vitte tovább az orgonatradió a török hódoltság alatti, illetve előtti orgonakultúrát. Ennek jegyében született a mátraverebélyi orgona.

Ugyanígy hangszer, egy kicsit kevésbé utánérzés, inkább kópiaorgona a főváros közelében fekvő Szár katolikus templomnak az orgonája. Oda a lőcsei evangélikus templom 17. század végi orgonáját másoltuk le Paulus Frigyes orgonaépítő mesterrel kisebb kompromisszumok árán, de az eredmény elképesztően szép és meggyőző lett. Ez az orgona is lényegében azt az orgonavilágot hivatott bemutatni, amit a mai Magyarországon sajnos nem nagyon lelhetünk föl, mivel az oszmán utáni építkezés nem nagyon tette még lehetővé ebben az időben a komolyabb orgonakultúra kialakulását.

Nemsokára lezáródo projekt pedig a Budai Várban az evangélikus templomban, ami bizonyos fokig az én nevemhez fűződik. Atyai jó barátommal, Kormos Gyulával, az evangélikus egyház orgonaszakértőjével dolgoztunk együtt, egy szász Bach-kortárs orgonaépítő, Gottfried Silbermann stílusában építünk egy nagyorgonát, itt is Pécs a kivitelező.

- A „nagy”, az mit jelent, hány manuál, hány re-

giszter?

- Erre egyszerű volna a válasz, de a Vár esetében mégsem. Ez egy három manuálos hangszer, de valójában, csak két manuálos. Ez azt jelenti, hogy ránézésre van valóban három klaviatúra, és a harmadik manuál lenne az ún. Oberwerk a silbemanni terminológiában. Ennek a hangszernek azonban nincs Oberwerk-je, mert a harmadik manuál arra szolgál, hogy a második manuál, a főmű a regisztereinek egy részét külön tudjam regisztrálni a harmadik manuálon. Így a kombinációs lehetőségek egy kicsit megnőnek. Ez egy 24 regiszteres orgona, így pedig a színvariációs és a technikai lehetőségek úgy kitágulnak, mintha az ember egy 28-29 regiszteres orgonát használna.

- Mint szakértőt szeretném megkérni, adjon tanácsot gyülekezeteinknek, hogyan vigyázzanak az orgonájukra?

- Nagyon. Nagyon. Az orgona kiemelt érték. Nagyon nagy probléma a mai világunkban, főleg itt a néhai keleti blokkban, hogy annak ellenére, hogy vannak orgonarajongók, egyházi szinten – és itt tkp. mindegy, hogy melyik egyházzal beszélünk, mindegyikre egyformán vonatkozik – az orgona liturgikus és szakrális értelme teljes mértékben kicsúszott a kezeink közül. Nem tudjuk már lényegében megmondani, hogy miért van a templomban orgona. Nagyon komoly műveltség és utánajárás kell ahhoz, hogy az ember értse, hogy miért van a nyugati keresztyénység templomaiban orgona, mi a szerepe pontosan. Mondanom sem kell, hogy egy orgonának jóval több a szerepe, mint amire ma használjuk, hogy kísérjük vele a népéneket, vagy liturgikus keretben kívül koncertezünk és élvezzük a hangját. Persze ez nyilván nem bűn, meg nem fals, hogy élvezzük egy orgona hangját vagy éneklünk vele. Pontosabban az lenne a jó, ha énekelnénk vele, de sajnos nem ez történik, hanem kísérnek vele minket. Tehát nem vele éneklünk, hanem egy alárendelt szerepe van, kísér. A dolgon az segítene, hogyha megismerkednénk legalább

egyházi és döntéshozói szinten azzal, hogy MI AZ AZ ORGONA; a nyugati keresztyénység világába hogy jött és milyen szerepe van, miért szakrális. (Talán nem megbotránkoztató református közegben illet mondani, hiszen a hangszernek van egy történelmileg nyomon követhető szakrálisága.) Ha az orgona lényét és ezt az egészet értenénk, akkor egy csomó kérdés elszáll. Akkor már azt sem kell megmagyarázni, hogy miért KELL vigyázni a hangszerre, miért kell építeni orgonát, vagy miért kell ezt a kultúrát ápolni.

Hogy vigyázzunk rá? Ahol már van hangszer, ott először is egy orgonát karban kell tartani. Az orgona nem olcsó mulatság, akkor sem, ha építjük, akkor sem, ha már megvan, mert nem megfelelő használat által és nem megfelelő klimatikus körülmények között romlik az állapota. Nagyon oda kell figyelni a páratartalomra, ennek nagyon egyenletes páratartalomra kell lennie abban a beltérben, ahol az orgona áll. Ebbe nem fér bele az, hogy hirtelen fűtjük a templomot, utána lehűtjük. Télen nem férnek bele a kontrollálatlan szellőztetések sem. A rossz állapotú orgona viszi a pénzt, mert itt-ott javítani kell rajta, ezt kifizeti az illető egyházközösség vagy egy adományozó. Ezek a pénzek kiadva nem is nagy pénzek, de ha belegondol az ember, hogy 10 vagy 20 év alatt mennyit kell költeni ilyen kis munkákra, rengeteg pénz összedődik. Ha viszont egy komolyabb összegből ezeket a hangszereket stabil állapotba hozzák és megjavítják, amit kell, kicserélik a tönkrement alkatrészeket, akkor ezek a hangszerek nem fogják nyelni a pénzt, viszont a liturgikus vagy liturgián kívüli közegben is teljes értékű orgonának tekinthetők, és teljes értékű zenét tudnak nyújtani mindenkinek. A másik esetben viszont állandóan viszi a pénzt és soha nem lesz jó. Ezt tudom dióhéjban ajánlani.

- Nagyon szépen köszönöm a beszélgetést.

- Nagyon szívesen.

Bodnár Noémi

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

Az egyházzenei játék 5. fordulójában a sorsolást az Artisjus díjas, Ferencvárosi József Attila-díjas és Magyar örökség-díjas Böszörményi Gergely végezte 2017. június 21-én. Az általa kisorsolt 3 nyertes: **Deme-ter Vilma, Sukola Kinga** (Kamocsa), **Molnárné Ráduly Sarolta** (Kisráska). A nyerteseknek ezúton is gratulálunk. Nyereményüket, Varga Gyöngyi Remény s ég című könyvét postán küldjük el. A Böszörményi Gergellyel készített beszélgetést a www.refzene.sk honlapon olvashatják el, Bodnár Noémi kérdezte őt közösségi szerepvállalásáról és zenei terveiről.

A májusi kérdések helyes megfejtései: 1. 46. zsoltár 2. Geleji Kátalán István 3. Lőcse 4. d) magyar és latin nyelvű énekeskönyvet foglyok számára 5. Igen 6. 163. dicséret 7. a) istendicsőítés.

Az egyházzenei játék júliusi, 7. fordulójának kérdései:

1. Kinek az énekeskönyve az 1582-ben Detrekő várban kinyomtatott Énekek három rendbe című énekeskönyv?
2. Melyik az az énekünk, amely tévesen egy unitárius püspökhöz

(kb. 1520-1579) kapcsolódik?

3. Mi a neve annak a zenei központnak, ahol Thomas Tallis (kb. 1505-1585), William Byrd (1543-1623) és Thomas Tomkins (1572-1656) működött?

a) Chapel Royal - Királyi Kápolna b) Purcell konzervatórium c) Ospedale della Pietà

4. Egy 1544-ben Ráckevén született énekköltőt keresünk. Szegedi Kis István reformátor tanítványa, későbbi életrajzírója volt. Fiatal korában külföldi egyetemeken gyarapította tudását, majd 1572-től szülővárosa lelkésze volt. Tragikusan halt meg 1591-ben. Tolvajok kirángatták a házából és megölték. Elhatározását, hogy a zoltárokat magyar versekben átköltse, nem tudta maradéktalanul megvalósítani. Teljes nemzeti zoltárfordítások más népeknél készültek, de a genfi reformáció egyházaiban végül is mindenütt a hugenotta zoltárok szövegfordításai és genfi dallamai jutottak uralomra. Ki a keresett énekköltő?

a) Szilvás-Újfalvi (Anderkő) Imre b) Kevi Skarica Máté c) Bogáti Fazekas Miklós

5. Kinek a személyneve olvasható ki a 255. dicséret versszakainak kezdetéből?

6. Mit adott ki az angol John Merbecke, Kálvin lelkes követője 1550 után?

a) Biblia-fordítást b) a genfi zoltárok fordítását c) kottás imakönyvet

7. A 226. dicséret szerzője (kb. 1585-1641) egy Balatonfüredhez közeli község szülötte. Pápai és külföldi tanulmányait követően Komáromban, majd 1622-től Érsekújváron volt lelkész. Ki ő?

A helyes megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre várjuk augusztus 13-ig. Sok sikert Isten áldásával!

Az egyházzenei játék augusztusi, 8. fordulójának kérdései:

1. Milyen kapcsolat volt Dávid Ferenc unitárius püspök és a 476. dicséret szerzője, Barát István között, aki 1557-ben és 1561-ben

Kolozsvár városbírája volt?

2. Melyik városban szolgált Németi Ferenc várkapitány, akinek neve a 273. dicséret teljes szövegének verszakaiból olvasható össze? A kapitány 1565-ben halt meg a várat védve.

3. Mi a kancionálé?

a) szószékéről éneklendő ének b) gyülekezeti énekeket tartalmazó gyűjtemény c) nevelési kézikönyv

4. Melyik zoltárt szokták hugenotta Marcellaise-nek is nevezni, de az illető zoltár már a bibliai meghatározás szerint is harci-, sőt győzelmi ének?

5. Melyik kéziratban jelent meg a 225. dicséretünk? A kézirat Szegedi Gergely 1569-i debreceni énekeskönyvének függelékeként jelent meg. A kb. 50 levél terjedelmű ritkaságot Lengyelországban, egy városi könyvtárban őrzik.

6. Melyik évben született és melyik évben halt meg a német énekköltés egyik legjelentősebb alakja, Heermann János, aki 340. énekünk szövegét írta? Heermann rengeteg nélkülözés között végezte tanulmányait, mire lelkész lett. Egész élete során sok testi és lelki szenvedésben volt része. Gyerekkorától élete végéig szinte sohasem volt teljesen egészséges. Utolsó 24 évét állandó testi fájdalmak között, kényszerű nyugállományban töltötte. Legnagyobb fájdalma mégis az volt, hogy legidősebb fia előbb katolikus lett, majd mikor visszatért evangélikusnak, a jezsuiták megmérgezték. A dicséret szövegét Áprily Lajos ültette át magyar nyelvre.

7. Igaz-e, hogy 380. dicséretünk szövegének szerzője, Szhárosi Horváth András, tállyai lelkész katolikus papból lett reformátorrá?

Bodnár Noémi

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

- „Fordítsa az Úr az ő ..... te reád, és adjon békeséget .....” (4Mózes 6:..)
- „..... azonban, mi Urunk, Istenünk, ... meg, kérlek, minket az ő kezéből, hogy megismerje e föld minden országa, hogy te, az Úr, vagy az egyetlen Isten!” (2Királyok 19:..)
- „Az igazaknak ..... öröm; az istenteleneknek várakozása pedig elvész.” (Példabeszédek 10:..)
- „Még mikor meg voltunk, ... néztek szemünk a hiábavaló segedelem után; esengve várakoztunk olyan ....., amely nem szabadított meg.” (Jeremiás Siralmi 4:..)
- „Avagy nem te vagy-e ....., öröktől fogva az én Istenem, Szentem? Nem veszünk el! Ítéletre ..... őt, oh Uram, fenyítőül választottad őt, én erősségem!” (Habakuk 1:..)
- „Ismét szóla azért ..... Jézus, mondván: Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem járhat a ....., hanem övé lesz az életnek világossága.” (János ev. 8:..)
- „Azért mivelhogy ..... bízunk, és tudjuk, hogy e testben lakván, távol vagyunk az Úrtól.” (2Korinthus 5:..)
- „Mert Isten az, aki ..... bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből.” (Filippi 2:..)
- „Mert egy az ....., egy a közbenjáró is Isten és emberek ....., az ember Krisztus Jézus,” (1Timótheus 2:..)
- „Igyekezünk tehát ..... abba a nyugalomba, hogy valaki a hitetlenségnek ugyanazon ..... ne essék.” (Zsidókhöz 4:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Megfejtéseiket **2017. augusztus 20-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Drahnov 076 74**, vagy e-mail-ben a refujas.csoma@gmail.com e-mail címre.

Megfejtők: Pozsonyi e.m.: Beke Sarolta, Családi Irén - **Nagymegyér;** Szalay Ferencné, Demény Lajosné - **Fél;** özv. Sándor Józsefné, Szloboda Anna - **Réte;** Mackó Zsuzsanna - **Dolná Streda;** Halgas Ildikó - **Kulcsod;** **Komáromi e.m.:** özv. Varga Béláné - **Bátorkeszi;** Baranyai Margit, Kacz Mária - **Marcelháza;** Bajcsi Márta, Ribarics Márta - **Komárom;** Tóth Irma - **Kamocsa;** Farkas Irma, Izsák Gyula - **Negyed;** özv. Császár Vilma - **Deáki;** **Barsi e.m.:** Németh Erzsébet - **Nyírágó;** Kakas Sándor - **Nagysalló;** Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat;** Császár Viola - **Töhöl;** Tildi Rozália - **Újlót;** özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty;** Palásti Aranka - **Léva;** Baka Andrásné - **Farnad;** özv. Bertók Istvánné - **Barsvárad;** **Gömöri e.m.:** Faragó Irén - **Harmac;** Tóth Katalin, Csank Szerénke - **Nagybalog;** Schiller Mária - **Tornalja;** **Abauj-tornai e.m.:** özv. Pataky Bertalanné - **Migléc;** Csáji István - **Nagyida;** özv. Végvári Zoltánné - **Perény;** Szabó Gyuláné - **Lucska;** ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné - **Reste;** Komjáty Istvánné - **Felsőlánc;** Veres Gyuláné, Körtvély Péter - **Tornagörgő;** özv. Kovács Zoltánné - **Rozsnyó;** Szanko Mónika - **Berzété;** **Zempléni e.m.:** Kasko János - **Újhely;** Csernyánszky Erzsébet - **Imreg;** Kendi Zsuzsanna - **Zétény;** Rácz Júlia - **Kisgérés;** Kiss Magdaléna, Mladanec Irén, Rácz Erzsébet, özv. Lázár Mihályné - **Bodrogszerdahely;** Rigó Katalin, Egri Klára, Gerenyi Lászlóné - **Örös;** özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa;** Galambos Katalin - **Tiszacsernyó;** Bók Zoltánné, Kovács Sarolta, Kulcsár Eleonóra - **Királyhelme;** **Ungi e.m.:** özv. Molnár Sándorné, özv. Csicseri Józsefné - **Kisráska;** Kovács Benjáminé - **Kaposkelecseny;** özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyő;** Dupály Csilla - **Abara;** Géczy Csabáné, özv. Veres Józsefné - **Nagykapos;** Kondor Lászlóné - **Vajkóc;**

NYERTESEK: özv. Császár Vilma - Deáki; Tildi Rozália - Újlót; özv. Végvári Zoltánné - Perény; Kulcsár Eleonóra - Királyhelme; Dupály Csilla - Abara

XI. Országos énekverseny 2017 - Felhívás

Az Egyházzenei Osztály idén is megrendezi az Országos énekversenyt valamennyi korosztály, szólísták és éneklőcsoportok számára. A reformáció 500. évfordulóját ünnepelve néhány változás történt. Az énekkövetelmények jórészt a reformáció énekanyagát tartják szem előtt. Néhány éneket nem egy, hanem több versszakkal kell megtanulni. A verseny idei újonsága a IX. kategória, amely által zenekarokat, dicsőítő csoportokat, kizárólag akusztikus formációkat szeretnénk megszólítani. A versenyen az éneket (a zenekarok kivételével) zenei kíséret nélkül kell énekelni. A választott énekek nem lehetnek a tavalyi énekverseny előírt vagy választott énekei közül valók. Célunk minél több gyermeket, fiatal és felnőttet bekapcsolni az éneklés örömébe. A nyertesek értékes zenei ajándékot kapnak.

Az Országos énekverseny énekei a 2017-es évben

I. kategória (alsó tagozat 1-3. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 25, 42, 151, 261, 390 – 1-1 versszakkal, 384 – 2 versszakkal (javasoljuk az 5. és a 8. versszakot) és 1 szabadon választott ének

II. kategória (4-6. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 1, 25, 119, 171, 234, 254, 255, 369 – 1-1 versszakkal, 261, 390 min. 2 versszakkal és 1 választott ének

III. kategória (7-9. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 1, 25, 119, 171 – 1-1 versszakkal, 234, 256, 261, 273, 374 – min. 2 versszakkal, 390 végig és 1 választott ének

IV. kategória (középiskolások):

Református énekeskönyv: 30, 19, 130, 74, 256, 255, 451, 450, 369 – 1 vagy 2 versszakkal, 390 végig és 1 választott ének

V. kategória (felnőttek):

Megegyezik a IV. kategória énekanyagával.

ÉNEKCSOPORTOK

VI. kategória (gyermek éneklő csoportok – 1-5 évfolyam):

390. + válogatás az I-III. kategória énekanyagából
A csoport max. 4 tagból állhat, akik közül csak 1 személy nevezhet egyéni kategóriában is. A versenyanyag egy énekcsoport és 5 református énekeskönyvi ének. Az énekcsoport 5 énekből álljon. Tartalmazzon 4 református énekeskönyvi éneket, melyek közül legalább 1 zsoltár legyen és az 5. szabadon választható ének. Az énekeket az I. II. III. kategória énekei közül lehet összeválogatni (tehát összesen 10 éneket kell hozni).

VII. kategória (gyermek éneklő csoportok – 6-9 évfolyam):

390. + válogatás az I-III. kategória énekanyagából
A csoport max. 4 tagból állhat, akik közül csak 1 személy

Az elődöntő időpontja és helyszíne: 2017. november 11. (szombat) Nagyölvéd (általános iskola), Gömör – helyszín szervezés alatt; 2017. november 12. (vasárnap) Kassa (református parókia)

Döntő: 2017. november 24. (péntek) Rimaszombat, Tompa Mihály Református Gimnázium

Nevezési határidő: 2017. november 5.

A versenyzők Bodnár Noémi egyházzenei munkatársnál jelentkezhetnek a casovia@gmail.com címen. A nevezésnél kérjük megadni a versenyző nevét, a küldő gyülekezetet vagy iskolát, a felkészítő nevét, melyik kategóriában versenyez a versenyző, kísérelő(k) nevét és elérhetőséget, csoportoknál, zenekaroknál a választott énekeskönyvi énekek sorszámaát.

Áldott készülést és bizonyágtételt a versenyen!

nevezhet egyéni kategóriában is. A versenyanyag egy énekcsoport és 5 református énekeskönyvi ének. Az énekcsoport 5 énekből álljon. Tartalmazzon 4 református énekeskönyvi éneket, melyek közül legalább 1 zsoltár legyen és az 5. szabadon választható ének. Az énekeket az I. II. III. kategória énekei közül lehet összeválogatni (tehát összesen 10 éneket kell hozni).

VIII. kategória (felnőtt éneklő csoportok – középiskolások és felnőttek):

390. + válogatás a IV-V. kategória énekanyagából
A csoport max. 4 tagból állhat. A versenyanyag egy énekcsoport és 5 református énekeskönyvi ének. Az énekcsoport 5 énekből álljon. Tartalmazzon 4 református énekeskönyvi éneket, melyek közül legalább 1 zsoltár legyen és az 5. szabadon választható ének. Az énekeket a III. és IV. kategória énekei közül lehet összeválogatni (tehát összesen 10 éneket kell hozni).

IX. kategória – zenekarok, hangszeres csoportok, dicsőítő csoportok

A 390. dicséret és a többi kategóriában követelményként szereplő 5 énekeskönyvi ének akusztikus feldolgozását kérjük, valamint egy választott éneket a zenekar saját repertoárjából.

A szabadon választható énekeket a következő kiadványokból lehet választani:

Jertek énekeljünk – gyermekénekek, a vasárnapi iskola szövetség kiadása
Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv
Dicsérem neved kötetei
Hozzad szól az ének – evangéliumi énekek gyűjteménye
Firesz énekesfüzet
Hallelujah! – evangéliumi énekek gyűjteménye
Dunamelléki énekfüzetek I, II, III kötetei
Krisztus az énekem
Népdalzsoltárok
Gryllus-zsoltárok
Dicsérvétek az Urat
Adj zengő éneket!

IFI Rejtvény megfejtők

35. Rejtvény / Pozsonyi E.M.: Nagy Judit - **Kulcsod**; Komáromi E.M.: ifj.Kacz Mária - **Marcelháza**; Abaúj-Tornai E.M.: Szanko Mónika - **Berzété**; Körtvély Péter - **Tornagörgő**; Kardos Ágota - **Szádalmás**; Veres Saskia - **Rozsnyó**; Zborai Bernadett - **Cséc**; Ucekaj Márk - **Buzita**; Filakovský Alexandra - **Reste**; Zempléni E.M.: Sipos Anita - **Boly**; Tóth Eszter - **Nagykövesd**; Kovács Zoltán Patrik - **Kisgéres**; Kiss Magdaléna -

Bodrogszerdahely; Bodnár Enikő, Bodnár Emese - **Ladmóc**; Máté Csaba, Onda Richárd - **Kikövesd**; Ungi E.M.: Csörgő Eszter - **Kaposkelecseny**; Jakub Adrián - **Vaján**;

36. keresztrejtvény / Pozsonyi E.M.: Nagy Judit - **Kulcsod**; Komáromi E.M.: ifj.Kacz Mária - **Marcelháza**; Ribarics Márta - **Komárom**; Abaúj-Tornai E.M.: Szanko Mónika - **Berzété**; Körtvély Péter - **Tornagörgő**; Kardos Ágota - **Szádalmás**; Veres Saskia - **Rozsnyó**; Zempléni E.M.: Sipos Anita - **Boly**; Tóth Eszter - **Nagykövesd**; Lőrinc Ildikó - **Örös**; Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely**; Onda Richárd, Máté Csaba - **Kiskövesd**; Ungi E.M.: Csörgő Eszter - **Kaposkelecseny**;

JUTALMAZOTTAK: Bodnár Enikő - Ladmóc, Csörgő Eszter - Kaposkelecseny, Ucekaj Márk - Buzita, Nagy Judit - Kulcsod

Só és világosság!

Máté 5:13-16

Kedves Olvasóink! Jézus Krisztus azt mondta a tanítványainak, hogy ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága. De gondolom ezzel nem mondtam újat, sokszor hallottátok ezeket a szavakat. Ezzel Jézus tulajdonképpen nem mond mást, mint hogy az Ő tanítványainak küldetésük van ebben a világban. Minden Krisztust követő embernek az a feladata, hogy az Isten igazságát, az Ő akaratát, szeretetét, az evangélium üzenetét képviselje a világban. Ezzel hozzon világosságot oda, ahol sötétség van, és ezzel izesítse meg az izetlen világot. Ha beteljesíti ezt a küldetést, akkor Krisztusnak hasznos katonája lesz, de ha nem, akkor olyanná válik, mint a só, aminek nincs íze, vagy a lámpa, melyet az ágy alá tesznek, és nem látja senki a fényét.

Hogy miért is mondom ezeket el? Azért, mert a mi világunkban szintén nagy szükség van olyanokra, akik Krisztus evangéliumát hirdetik, akik szeretetet visznek oda, ahol hiányzik. A mi világunk is sokszor izetlen és sötét. Meg kell izesíteni, és meg kell világítani, fényt kell vinni bele. Ebben az időben pedig minket, Jézus Krisztus modernkori tanítványait várja az a feladat, hogy mindezt megtegyük. Töletek most azt várja Krisztus, hogy a világ világossága és a föld sója legyetek.

Iskolaidőben általában tudjuk, mi a feladatunk. Arra vagyunk ráállva, hogy végezzük el a feladatainkat, és ebbe beletartoznak

az Isten iránti kötelességeink. De hát tudjátok, hogy most a szünidő jön, illetve már itt is van. Ilyenkor egy kicsit elengedjük magunkat, nincs lecke, nem kell korán kelni, csak a játék és a szórakozás jár az eszünkben, és nagyon kevés feladatunk van. Sokszor azonban arról is elfeledkezünk, hogy az Istennel szemben vannak kötelességeink, és ezek akkor is megvannak, amikor szünidő van! Nekünk ilyenkor is Krisztust kell képviselni a világban, a családjában, baráti társaságban, bárhol, ahol csak megfordulunk. Ne gondoljatok nagy dolgokra. Sokszor elég egy mosoly, egy kis segítség, egy kis odafigyelés.

Soha ne feledjétek, hogy akár szünidő van, akár nem, az Isten mindig lát bennünket, és Ő akkor boldog, ha a helyünkön állva lát minket. Van is erről egy nagyon aranyos történet. Egy nagyapa lovas szekeren viszi haza az unokáját, és elmennek egy szép dinyeföld mellett. Az unoka megszólal: De jó lenne enni egy kis dinnyét! A nagyapa megállított a lovakat, leszállt, kiválasztott egy dinyeyét, körbenézett, előre, jobbra, balra, még

hátra is, elővette a bicskáját, és le akarta vágni a dinnyét, mire az unokája megszólalt, és az mondta, Nagyapa, felfelé nem néztél! A nagyapa elszégyellte magát, eltette a bicskát, és a következő faluban vett egy dinnyét az unokájának.

Gondoljatok arra, hogy valahányszor rossz dolgot tesztek, látja az Úr! De valahányszor a keresztyéni küldetésetek szerint viselkedtek, azt is tudja! A szünidőben is legyetek tehát a föld sója és a világ világossága!

Imádság: Kegyelmes Isten! Köszönjük az elhívást! Köszönjük, hogy a világ világosságává, a föld sójává akarsz tenni bennünket. Add, hogy minden időben te tudjuk tölteni küldetésünket a Te dicsőségedre! Ámen.

Aranymondás: Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat. Máté 5:16

Kraus Viktor

IFI Rejtvény

Fejtsük meg együtt!

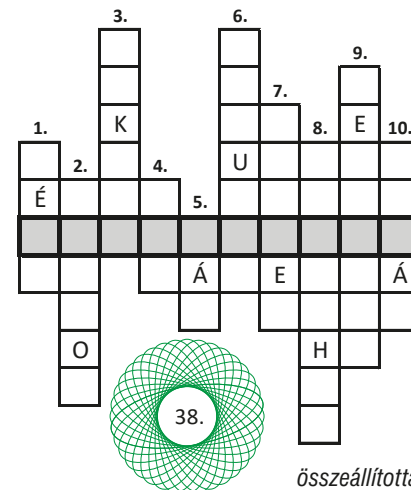
Ez alkalommal, a megfejtést Ábrahám és Jákób családjában előforduló nevekből állítottuk össze.

- Jákób harmadik fia Leától (1Mózes 29:34)
- Jákób fia, aki fivérével, Lévível együtt állt bosszút a sikemieken Dináért (1Mózes 34:2)
- Jákób kedvenc felesége, József és Benjámin anyja (1Mózes 29:6)
- Jákób ötödik fia, akinek Sámson a leszármazottja (Bírák 13:2)
- Jákób hetedik fia, az anyja Zilpa (1Mózes 30:11)
- Jákób hatodik fia, akinek anyja Lea nagyon örvendezett (1Mózes 30:20)
- Jákób kedvenc fia, akinek színes ruhát varratott (1Mózes 37:3)
- Jákób és Lea fia, Jákób erős csontú számárhoz hasonlítja (1Mózes 49:14)
- Jákób és Rákhel legkisebb fia, Rákhel Benóninnak nevezte (1Mózes 35:18)
- Sára egyiptomi szolgálóleánya, aki a terméketlen feleség helyett fiút szült (1Mózes 16:16)

A nevek a Károli-fordítású Szent Bibliában feltüntetett formájuk szerint szerepelnek a rejtvényben.

A rejtvény megfejtését a Szerkesztőség címére lehet beküldeni, **2017. augusztus 15-ig:** postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Drahňov 076 74**

vagy e-mail-ben (fotó mellékelteként, a neveteket írájátok a rejtvény mellé!) a **refujsag.csoma@gmail.com** e-mail címre.

összeállította:
Györky Szilvia

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Csoma László,
felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítóink: Fábíán Tibor,
Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregyő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk